

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. DR. VARNAY ELEMÉR

Karácsony előtt megtörténik a Memel-vidék bekebelezése?

Az olaszok a Szuzei csatorna kezelésében való részvételre szorították pillanatnyi igényeiket

Németország és Olaszország nem számít európai ellenállásra

London, december 12. Az angol sajtó általában a német ség fölényes győzelmét várta most lezajlott választásoktól. A Sunday Times szerint nincs kizárva, hogy még karácsony előtt megtörténik a Memel-vidék bekebelezése a német birodalomba. Ennek se Litvánia, sem pedig Lengyelország nem állhatna fegyveresen ellent. A lap szerint Litvánia magától is beegyezik a területi módosításokba, hogy azzal gazdasági előnyökhöz jusson.

A Daily Telegraph szerint Angliának nincsenek érdekei és kötelezettségei a Memel-vidéken. A népszövetségi megállapodások szerencsére már nem kötelezők. A többi lapok szerint a Memel-vidéket békésen átadják Németországnak, de Litvánia számára szabad kikötőt biztosítanak.

Aktuális külpolitikai kérdések az angol alsóházban

Az alsóház hétfői ülésén Chamberlain válaszolt arra a kérdésre, vajjon létezik-e olyan szerződés, vagy megállapodás, amely az esetben, ha Olaszország háborúba keveredne Franciaországgal, vagy valamelyik gyarmatával, arra kötelezi Angliát, hogy katonai segítséget nyújtson Franciaországnak, kijelentette, hogy ilyen formális kötelezettség sem szerződésben, sem megállapodásban nem létezik Franciaország iránt.

Az ülés további folyamán egy másik képviselő aziránt érdeklődött, hogy

Anglia a versaillesi szerződésnek melyik részét tekinti érvénytelennek

Hasonlóképpen, vajjon Anglia tekintetbe veszi a szerződésnek esetleges feladását. Butler az első kérdésre azt felelte, hogy az sokkal nagyobb norderejű, semhogy egy rövid parlamenti válaszban megvilágíthatna. A másik kérdésre tagadó választ adott.

Egy képviselő újra a Csehszlovákiát átszedő német műút kérdésére fejezte és aziránt érdeklődött, vajjon

ennek a területnek milyen „nemzetisége” lesz: német, vagy csehszlovák.

Butler azt felelte, reméli, hogy a kérdésre rövidesen kielégítő választ adhat.

Chamberlain ezután a litván-kérdésben interpelláltak, amire kijelentette, hogy a vasárnapi választások után a litván parlamenti többség a litván kormánytól olyan változtatásokat kérhetne, amelyek a Memel-vidéki statútummal ellentétesek volnának. Az angol kormány, mint a Memel-vidéki egyezmény aláírója, nem hagyhatja figyelmen kívül ezt az eshetőséget. Ezért a berlini külügyi megbízott és a francia nagykövét megbízást kapott ama

remény kifejezésére a német kormány előtt, hogy Németország fel fogja használni befolyását a statútum tiszteletben tartására.

Chamberlain végül egy képviselőnek arra a kérdésre felelte, vajjon Németország tett-e előterjesztést egykori gyarmatainak visszaadására vonatkozólag, tagadó választ adott.

OLASZORSZÁG A SZUEZI-CSATORNÁRA HELYEZI A FŐSCLYT

Olasz hivatalos köröket élénken foglalkoztatja a brit közvélemény alakulása és nem szeretné, hogy az Angliával nagynehezen helyreállított jövi-

szonyt megzavarják. Az olasz sajtó már mérsékelt hangon ír a követelésekről, amelyeket a Vörös-tengerre korlátozva a következőkben állapítja meg:

a Szuzei-csatorna alapszabályainak megváltoztatása a djibuti kikötővel kapcsolatban.

Az olasz sajtó igyekszik megmagyarázni, hogy ez a követelés nem veszélyezteti Anglia Földközi-tengeri helyzetét. A külföldi megfigyelők szerint az olasz vezetők azt akarják kiereszkölni, hogy Franciaország közvetít, vagy közvetlen úton kezdjen tárgyalásokat és hozzájáruljon az olasz követelések évi elismeréséhez.

MUSSOLINI BESZÉLNI FOG AZ OLASZ KÖVETELÉSEKRŐL

Páris, december 12. A Matin tudni véli, hogy Sardinia szigetén, Carbonia bányászváros felavatásánál,

Mussolini miniszterelnök beszédet fog mondani és ezúttal foglalkozik majd Olaszországnak Franciaországgal szemben támasztott követeléseivel.

A lap szerint Olaszország és Franciaország között még mindig igen rossz viszony áll fenn, ami különösen a Szuzei-csatornára vonatkozó olasz követelésekben jut kifejezésre.

A Völkische Beobachter ezt a követelést jogosnak mondja. Képtelen állapot — mondja a lap —, hogy a csatorna igazgatóságában sem Németország, sem Olaszország, sem pedig Japán nincs képviselve. Az engedély-okirat 1957-ben lejár, de a hibát addig is ki kell javítani.

Kétszáz millió szlávot hív ki az ukrán kérdés

Sulyos akadályokba ütközik Nagyukránia megalapítása

Páris, december 12. A francia lapok az ukránkérdéssel foglalkoznak. A Journal ezeket írja: Az ukránkérdést, éppen úgy, mint az ausztriai, vagy a szudéta-kérdést, nem lehetett megváltoztatni kívülről, mert

az úgy fog alakulni, ahogy Berlin azt elképzelte és a belső egyenetlenséget kihasználja.

A Le Republicque szerint Németország valószínűleg egy koalícióra fog bukkanni, mert Nagyukránia megalapítása a szovjet, lengyel és további területek megcsonkításával járna. Tény az, hogy

AZ ANGOL SAJTÓ VESZÉLYESNEK LÁTJA A HELYZETET

A hétfői angol lapok aggodalommal foglalkoznak a nemzetközi helyzet fejlődésével. A Daily Telegraph vezércikkében azt írja, hogy a müncheni egyezmény aláírása óta nem következett be javulás. Az utóbbi két hónap alatt váratlanul újabb nehézségek merültek fel. A memeli követelés teljesítésébe nehéz beleegyezni azok után a biztosítékok után, amelyeket Németország nyújtott a szudeta-probléma megoldása után, amikor kijelentette, hogy újabb területi követelése nincsenek. Az olaszok franciaellenes sajtóhadjárata sem kevésbé aggodalmas. Megállapíthatjuk, — írja Oliver Stanley, — hogy

lehetetlen a békét megmenteni

olyan módszerek felhasználásával, amelyek azt célozzák, hogy az áldozatokat, amiket hozni kell, az egyik fél viselje. Mielőtt az egyik tüzet eloltoták volna, meggyújtják a másikat.

A Manchester Guardian azt írja, hogy az ukránjai probléma nagy veszélyt rejt magában. Elképzelhetetlen, hogy

Németország óriási erejével ne kísérelje meg a Kelet felé való előretörést,

ami Hitler kancellár egyik nagy terve. Lengyelország fenyegetve érzi magát és ez a veszedelem látható módon közeledik Szovjetország felől is. A News Chronicle emlékeztet az Anschlussra, Csehszlovákia megcsonkítására, a franciaellenes olasz hadjáratra, az ukrán és a memeli kérdésre s hozzáfűzi, hogy Németország és Olaszország úgy látszik azt hiszik, hogy

Európában nem fognak ellenállásra találni.

Ha megtalálják a leggyengébb ellenállási vonalat, úgy megkezdik az előretörést. A totális államokat meg kell győzni arról, hogy ezt a vonalat nem találják meg a francia és angol demokráciáknál.

A JÖVŐ HÁBORÚJÁT A JOBB IPARI FELKÉSZÜLTSEGGEL NYERI MEG

„A jövő háborúját az üzemekben és a gyár-vállalatokban fogják megnyerni” — jelentette ki sir Aucland Geddes, Anglia volt amerikai nagykövete a Sunday Observer munkatársa előtt. Sir Aucland Geddes a világháború idején hadfelszerelési miniszter volt és ebben a minőségben nagy gyakorlatot szerzett. A kijelentést abból az alkalomból tette, hogy szöbe került Angliában az önkéntes hadiszolgálatra vonatkozó törvénytervezet. Egy új háború esetén — mondotta a volt nagykövét — az ipari kérdéseinek megoldása lesz a legfontosabb, összehasonlíthatatlanul fontosabb, mint 20 évvel ezelőtt.

Az angol hadiflotta fenntartására egy millió emberre lesz szükség.

ezeknek éjjel-nappal kell dolgozniuk. Ugyancsak egy millió ember kell a légi haderő utánpótlásának biztosítására. Beláthatatlan méretű ipari erőfeszítésre lesz szükség a győzelem elérésére. Mindazok, akik azt kiáltozzák, hogy a békét akarják, hadianyagot készítenek, készülnek az ipari háborúra és fokozzák a nép erkölcsi szellemét. Ez az egyetlen eszköz arra, hogy egy támadást sikerrel visszeverhesünk.

sem Lengyelország, sem pedig a Szovjet hallani sem akar a független Ukrajnáról.

Lengyelország annyira veszélyeztetve érzi magát, hogy Szovjetországhoz fordul és egyezményt köt vele. A L'Homme Libre ezeket írja: Az erők összeütközéséről van szó és hogy

a kétszázmillió főnyi szlávok meg tudják-e védelmezni magát?

He igen, akkor lekerül az ukrán-probléma a napirendről. Ha nem, úgy az ukrán-kérdés rövidesen megoldásra kerül.

Új zsidótörvény készül Magyarországon

Állítólag a 20 százalékos arányszámot leszállítják két százalékra. Nyilatkozatok a földreformról

Budapest, december 12. A ma reggeli lapok hosszabb cikkeiben foglalkoznak a készülő új zsidótörvénnyel, amely előreláthatólag még ezen a héten a minisztertanács elé kerül, onnan pedig rövidesen átteszik a képviselőházhoz letárgyalás végett. Pontosan még nem lehet tudni, hogy milyen lesz az új törvény, de annyi már kiszivárgott, hogy az eddigi husz százalékos arányszámot megszigorítják, illetve leszállítják.

Általában úgy tudják, hogy az új törvény a zsidóság arányszámát külön szabályozza a fizikai és szellemi téren való elhelyezkedés szempontjából. Állítólag 6-7 százalék lesz az arányszám. A készülő zsidótörvényről írnak a németországi lapok is és a Német Távirati Iroda értesülése szerint az arányszám hét százalék lesz,

vagyis a vállalatoknál és általában minden alkalmazásnál száz emberből kilencvenhárom keresztény és hét zsidó lehet. A német hírforrások arról is tudnak, hogy a magyar kormány a zsidókérdést nem úgy, mint eddig, vallási alapon, hanem faji alapon igyekszik megoldani.

A zsidókérdés megoldására, illetve a zsidótörvény közeli megalkotására lehet következtetni Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vasárnap mondott beszédéből is, aki foglalkozva az aktuális magyar politikai helyzettel, a következő kijelentést tette:

— A jelenleg lérvényben levő úgynevezett zsidótörvény jó elgondolásból indult ki, de nem érte el célját és a helyzetben nem következett be az a nyugtalom, amelyet tőle vártak. A kormánynak azért felel kell vizsgálnia a jelenlegi zsidótörvényt.

Másik fontos problémája a magyar kormánynak a földbirtok reform. Erről beszélt vasárnap gróf Somsich László földbirtokos, az Országos Gazdasági Egyesület elnöke is, aki azt fejtette, hogy a földet nem lehet úgy feldarabolni, mint a kenyert.

Magyarországon nincsen annyi föld, hogy annak szétoztásával levezethetnék egy túlsűrűn lakott ország összes társadalmi bajait. Teleky Pál földművelésügyi miniszter is beszélt a gyűlésen és kijelentette, hogy a kormány célja minél több önálló gazdasági teremtési. A készülő földreform során a parlagon levő földeket veszik igénybe, majd az idegen állampolgárok kezén levő földekre kerül a sor, azután a részvénytársaságok és bankok birtokai következnek. Ezután jönnek az úgynevezett költött birtokok és csak utoljára nyúlnak az ősi birtokokhoz. Szilassy Béla felvidéki államtitkár erősen foglalt állást azon elgondolással szemben, hogy a nagybirtok rendszer továbbra is fennmaradjon Magyarországon.

Szenzációs letartóztatás Resicán

Autobusz tulajdonos volt fegyverrel rablásra szövetkezett

Resicán nagy feltűnést keltett Lepa Valériu autobusz tulajdonos letartóztatása. Lepa jómódú ember, akinek társas gépkocsija állandóan közlekedik Resica és Oravica között. Legutóbb feltűnt a rendőrségnek, hogy Lepa nagyon barátkozik Balan Emil büntetett előéletű egyénnel, aki csak nemrég töltötte ki négy évi fegyházbüntetését Doftanában. A gonosztevéit gyakran vendégül látta házában és az többször Oravicára is elkíserte. A napokban Balan Emil Mehádián, ahol két nő társaságában volt és feltűnően viselkedett, letartóztatták. Amikor valla-

tóra fogták, rátért a Lepa Valériuval való barátkozására is. Elmondotta, hogy Lepával együtt több nagyobb bűntényre készültek. Lepától revolvert és hármerevő lelt kapott és az volt a célja, hogy Temesvározt kirabol egy gazdag ékszerész. Erről a tervről egyelőre lemondott és elhatározta, hogy a monopolickeket szállító Discom-kocsit fogja valahol kirabolni. Balan vallomását telefonon közölték a resicai csendőrséggel, mely nyomban letartóztatta Lepa Valériut. Lepa állítólag már töredelmes vallomást is tett.

Szabályozták a vallási szekták működését

Bucuresti, december 12. A vallásügyi minisztérium alárendelt szerveinek most küldötte el a szekták működésével kapcsolatos 1938 június 14-én kelt leiratának alkalmazására vonatkozó végrehajtási utasításait. Ezek értelmében nemcsak a leirat 2. bekezdésében felsorolt vallásos egyesületek működése tilos, hanem azok a felekezeti társulások is tiltva vannak, amelyekről bebizonyulna, hogy akár alapelviük, akár híveiknek egyházi gyakorlatára révén ellenkeznek az állam szervezetről szóló törvénnyel, a jóerkölcsbe ütköznek és háborgatják a közrendet. A hatóságok rendszabályai

nemcsak az imaházak bezárására szorítkozhatnak, hanem az engedély nélküli gyülekezéseket fel is oszthatják.

Annak érdekében, hogy valamely vallási társulás működésük, szükségük, hogy alapelveire és szerződésükre a minisztériumtól elvi elismerést szerezzen és különleges engedélyt kell elnyernie a helyi

csoporthoz tartozó tagok számára is. Az egyesülés elismeréséhez szükséges száz tag, gyűléseire belépésnek ösztönöz, vagy elvált férfiak is a gyermekekkel, hasonlóképpen az özvegyasszonyok és gyermekeik is. A felekezeti állapotot az anyakönyvi hivatal állapítja meg. Amennyiben egy megye területén a felekezethez tartozó családok száma nem éri el az ötvenet, a gyülekezet a szomszéd megye fiókjává válik. Imaházak csak az esetben tarthatnak fenn, ha a vallási társuláshoz legalább ötven tag tartozik. Ezek a vallási alakulatok

gyülekezésük színhelyére más felekezetek tagjait sem írásban, sem szóban nem hívhatják meg.

Azok az iskolai növendékek, akiknek szülei ilyen vallási egyesületeknek tagjai, a vallásügyi minisztérium jóváhagyásával, saját hitvánnyal által vallási oktatásban részesülhetnek.

58.90 százalékos többséget kapott a kormány a jugoszláv választásokon

Macek párijára 40.21 százalék esett

Belgrád, december 12. Hétfőn kora délután kiadták a választásokról szóló eredményeket, amelyek szerint a kormánypártira 1,637.000 szavazatot, az ellenzéki Macek listára 1,368.000 szavazatot és az ugyancsak ellenzéki Ljaticis pártira 30.000 szavazatot esett. Százalékosan a kormánypárt kapta a szavazatok 58.90 százalékát, a Macek-párt 40.21 és a Ljaticis-párt pedig a szavazatok 0.89 százalékát.

Illetékes közlés szerint a vasárnapi választások alkalmával a Varderi tartományban súlyos ösz-

szejtőzés keletkezett, amelynek 2 halottja és 14 sebesülte van.

A Sztójadinovics-kormány iránt megnyilvánult bizalom hatása máris jelentős mértékben érezhető Jugoszláviában. A tőzsdén az áruk három-tizenöt ponttal emelkedtek, úgy a részvények, mint az állampapírok árfolyamában. Az államkötvények árfolyamának emelkedése a kormány iránt növekvő bizalom jele, a kormány egyébként tovább folytatja a gazdasági élet megújítását célzó programjának kidolgozását.

Meg kell ismerni a falvak gondjait

Marinescu tábornok, egészségügyminiszter indult el a szerencsés kezdeményezés, amely minden község számára kijelölte a „falu védnökeit”. Az egészségügyminiszter, a határozat és világos ítéletű orvos, személyesen járta végig a falvakat és megborzadva az ott tapasztalt állapotoktól, kiadta a jelszót: „Mentsétek meg a nemzet gyermekeit!”

S ezt az S. O. S. kiáltást meghallották a akaratu emberek. Az első lépés a segítő munka megszervezésében a „falu védnökei”-nek jelölése volt. Nem bocsátkozunk részletek megteremtésébe, csak megállapítjuk, hogy a de-

Ionescu-Sisești földművelésügyi miniszter

orvos-miniszternek ez a „recept”-je örvendő eredményt hozott. Nem akarunk humoros szehasonlítást sem a falvak jelenlegi védnökei és a letűnt rendszerek lelketlen előjárói között, akik bár legtöbbször alig törődtek a népével, szívesen nevezték magukat a „falu ajkának”.

Most az előbbihez hasonló jelenségről megemlékezünk, amelynek kezdeményezésére Gh. Ionescu-Sisești földművelésügyi miniszter leti az érdem. Ionescu-Sisești miniszter a földművelésügyi minisztérium osztályvezetőinek utóbbi értekezletén kifejezte azt az óhaját, hogy a megszervezendő búzaversenyek felügyelői kiküldöttéi váljanak megyéik érdekeinek lelkes képviselőivé, vagyis a falvak és tartomány védnökeivé. A földművelésügyi minisztérium telességükkel teszi, hogy személyesen keresse fel a falvak földműveseit és ismerje meg ill módon gondjait, szükségüket, kívánságait, hogy minél szorosabb kapcsolat jöjjön létre a falvak és a központ között.

— En magam Mehedintimegyét vállalom — mondotta a földművelésügyi miniszter, azután felolvasta azoknak a munkatársainak névsorát, akik születési helyén vele együtt fogják a falvak védnökeinek tisztját betölteni.

Legközelebbi előadásán Ionescu-Sisești tovább fejleszti ezt a művét és mindazokat, akik minisztériumával valamely kapcsolata van, bevonja ebbe a lelkes munkába. Ilyen módon a hivatalos megbízottakon kívül, új elemek kapcsolódnak abba a munkába, amelynek célja a falvak életének tanulmányozása, a falusi lét feltárási támogatása, az országos és katolikus előképzés-mozgalom megerősítése és a mezőgazdasági élet ütemének állandó fokozása. Olyan munkaterület ez, ahol még sokat kell végezni a román falu és a román paraszt érdekében.

Kétségtelenül új és meglepetéseket hozó időköt élünk. Elzött, a politikai rendszerek az azt tapasztalhattuk, hogy a különböző vezetők között állandó vetélkedés nyilvánult meg. Most minden olyan kérdésben, amely az állam jólétét segíti elő, teljes összhang nyilvánul meg. E a rendszer, amely végre összhangot teremtett az egységnyelbe hozta az ország életét, Őfelsége, II. Carol király műve, aki már a „Principele Carol” alapítványok felállításával lerakta ennek a műnek alapkövét.

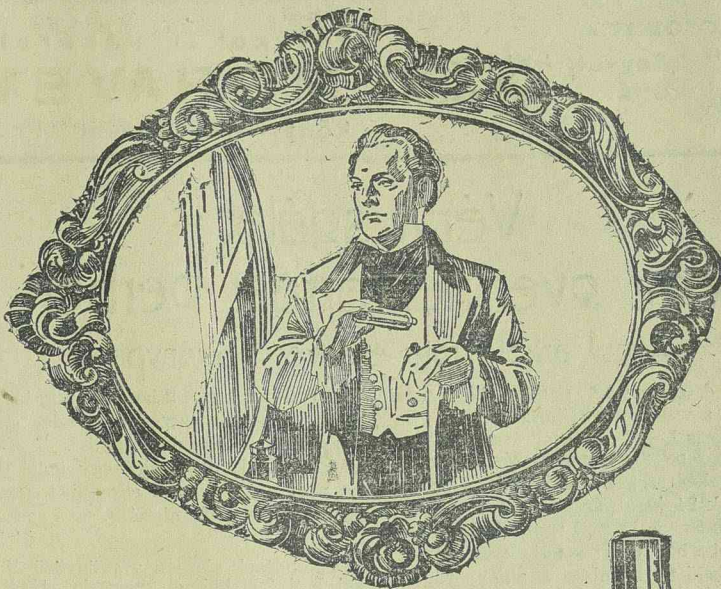
A szigetek elfogytak

Nem láttam, csak olvastam a lapokban, hogy egy angol telekügynök következő feliragasztotta kirakatába: „Magányos szigetek elfogytak“. A lapjelentések bizonygatják, hogy az elmúlt két esztendőben az angol telekügynökök valóságos végkiárusítást csaptak magányos szigetekből. 1937. nyarán mutatkozott először kereslet szigetekben. Utolsó három hónapban az angol ügynökök negyven szigetet adtak el — ezertől tízezerholdas szigeteket, ezer-huszezer font értékben. Most elfogytak a szigetek. Az igénylőknek várni kell.

Az olvasó természetesen azt hiszi, ezek a szigetek valahol a Csendes óceán végtelenségig emelkednek ki, messze minden emberi kultúrától, távol a civilizáció veszélyeitől. Az olvasó tud: a nagy kereslet tárgya minden esetben az angol partokat övező tenger apró szigetcsoprtjai voltak. Különleges angol törvények rendelkeznek a szigetek tulajdonosainak előjogairól: aki szigeten él Anglia közelében, tarthat adósságot. Pénzt nem verethet és bélyeget nem ragasztathat, de joga van a szigetlakóktól bizonyos adójellegű közszolgáltatást követelni közutakra. A szigetek a multban csempészek és kábítószer rablók tartózkodtak, most olyan urak költöznek, akik egyedül akarnak lenni. Ugyanakkor ez a legnagyobb fényezés ma, Angliában is.

Ez a nagy kereslet szigetekben megérdemelt, hogy a történetírók tollára kerüljön. Spengler esszéje követhetéseket vonna le az angol telekügynök hirdetéséből. Szigeten élni, különösen Anglia közelében, semmivel nem veszélyesebb, mint Manchesterben, vagy Lyonban élni. A civilizáció hatalmas erejű csápjával elérte a szigetlakót, éppen úgy, mint ahogy a haditechnika elérte. Valószínű, hogy egy új háborúban a szigetek ellenséges mohón iparkodik megvetni lábát az angol partokat környező apró szigetekben. Nem lehet megvédeni a szigetlakókat, hogy meneküljenek a közös sors elől: ellenséges tengeraltatók, hadihajók, vagy repülőgépek ellen a szigetek urai sem tudnak védekezni. Az angol adóhatal utóléri a szigeten is az adóalanyokat, s ma, a rádió és a kábeltelefon idejében nem lehet elmenekülni sehová a világ hírei elől. Akinek nincs lelkiereje ahhoz, hogy London közepén függetlenítse magát a világtól, az mohón várja majd a szigeten is a postát, vagy a rádió híreit. A szigetlakó is köteles katonáskodni, s minden szellemi, testi és anyagi erejével résztvenni a nagy, szárazföldi közösség, a haza feladataiban. Nem, a szigetlakó nem menekül a közösségtől, mikor vesz ezer fontért egy darab sziklát és házat épít reá. Elete nem lesz a szigeten egyszerűbb, sem biztonságosabb. Miért hát a nagy kereslet?

A válasz egyszerű lenne, ha igaz lenné: a szigetlakó nyugalmat keres a szigeten. A negyven angol ur, aki elhagyta az elmúlt esztendőben Londont, vagy Birminghamot, nem óhajtott megszökni a társadalom kötelezettségei elől; egyszerűen csak megszűrték a világ zörejét, hangfógot szorítottak arra a kegyetlen hangszerrre, ami az élet. Ez a vágy emberi. Mindenki szeretne szigeten élni. Minden ember felsóhajt napjában nem is egyszer: nem lenne rossz, élni egy napsütötte és távoli szigeten néhány évig! Minden ember vágyott és vágyódik ez évtizedekben Tahitiba, Gauugin bűvös szigeteire, ahol a tenger langyos, átlatzó és halványzöld, a nap szeliden ragyog az örök táj felett, a bensülöttek szépek és barátságosak, a nők hétköznap is virágfűzérrel övezik homlokukat, dallamosan beszélnek és ütemes mozgással járnak, s naphosszat a tengerparton könyökölnek, halkán énekelnek, nézik a halványzöld tengert és a rózsaszín, sárga és kék halakat, s pontosan úgy viselkednek, ahogy a bensülötteknek viselkedni illik egy jó angol elbeszélésben, mondjuk egy Lawrence-novellában. Mindenki szeretne elmenni erre a szigetre, elfelejteni mindazt, ami a közéletben, s a tetejébe azt is, ami a magánéletben elviselhetetlen, megajándékozni az életet azzal az édes és sűrű békével, melyben nincs semmi Európára és Amerikára hársány-rikoltó izgalmból. Jó lenne, ugye? Elhiszem! De végül mindenki itt marad. A Gauugin-szigetre csak kevesen jutnak el, mert nemcsak vágy kell hozzá, hanem víz és deviza is, nemcsak pénz és igazolvány kell hozzá, hanem vad erő és kétségbeesett akarat, s végül az is kell hozzá, hogy az ember belülről, lélekben feladja mindazt, ami itthon akkora is köti, ha nyugtalanítja, akkor is sajátja, akor is legszemélyesebb ügye, ha gond és teher, akor is az övé, ha végete. Nemcsak a háború-

Biztinváltság és elegancia

JELLEMEZTE MINDENKOR AZ ELŐKÉLO ANGOL KÖRÖKET.

„Old Sandal Water“ volt és ma is a kedvence a nagyvilági angol nőnek.

„Old Sandal Water — csakis a „vitorlással“ valódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a természetes ébenfa, cédrus és egyéb exotikus fákivonatoknak, „Old Sandal Water“ üdítő és mindegyik különleges illatú.

„Old Sandal Water“ csakis eredeti lepecsételt üvegekben kapható.

Old Sandal Water

TOBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMÁNY

nek vannak dezertőrei, kiket üldöz a társadalom; a békének is vannak dezertőrei. Ezek a finom dezertőrök vettek mostanában szigetet Anglia partjai közelében, számszerint negyvenet.

A szigetlakó lefizeti az ezer fontot, elmegy a szigetre, ahol egyszerre király és kutyapásztor, beköltözik a szigeti házba, megjavítja a füstöl-gő kandallót, kicsomagol és azt mondja: „Uff!“ Vagy valami hasonlót. Aztán élni kezd a szigeten. Ennek az életnek egyetlen értelme, hogy tiltakozás. A sziget-vágy nem más, mint örök tiltakozás a felelősség és kötés ellen, mellyel a világ és az otthon szól hozzánk. Nem kell az angol szigetre menni; vannak láthatatlanabb, titkosabb rejtekek, ahová az emberek ez időkben menekülnek, van egy fajta szigeti magatartás, mely rikító jellemzője és jelképe egy nyugtalan és hanyatló kultúrának. Ez a civilizáció tele van titkos szigetlakókkal, akik rossz lelkiismerettel menekülnek el egy magatartásba, amely csak látszólag védi őket; nyugtalanul és titkos hangyával menekülnek el egy kultúra rejtekeibe, ahol nem szól hozzájuk közvetlen, erős és követelő hangon a világ. A szigetlakó él a szigeten, amely lehet szikla és pázsit, de lehet egyfajta lelkiismereti válság, társadalmi magatartás is: él és meg van sértve. Minden szigetlakó, az is, aki megveszi a szigetet, az is, aki csak vágyik reá, meg van sértve egy-egy világtól, amely nem kedvez többé szigeti hangulatoknak, nem tűri el az egyéni izoláltságot, s rossz szemmel nézi a saját rendérségét és a szigeti önkényt... A szigetek elfogytak, jelenti az angol telekügynök. Szavára felfigyelünk, mindannyian, akik

nem élünk szigeten, hanem abban a sűrűbb és titkosabb, nyilván hangosabb és veszélyesebb szövetvényben, ami a világ, az emberek, a közös sors. Mi tudjuk, hogy nem veszünk többé szigetet, sem Anglia közelében, sem a Csendes óceán napsütötte végtelenségében: tudjuk, hogy a szigeti lény hiába menekül a mesterséges geográfiai, vagy emberi magatartás elkülönítettségébe, a vágy és a gond, a felelősség és az aggodalom utána megy a Csendes-óceán örök némaságába is. A szigetek elfogytak, s a negyven, vagy négyezer, aki azt hiszi, hogy lélekben elmenekült az elől, ami ma történik a nagy vizeken és a nagy kontinensek közösségében, reáébred, hogy hasztalan menekült. Valami történik ma az emberekkel, ami elől nem lehet többé szigetre menekülni. Már nemcsak térben és időben történik ez, hanem bennünk, a másik végtelenségben, a lélekben. Ezt lassan megértjük mindannyian. S nehéz pillanatokban talán honvágygal, de ugyanakkor kételyvel és hitetlenül gondolunk a kétségbeesett szigetlakókra.

Már megkezdődött az olcsó karácsonyi

BUNDA
v á s á r

Rubinnál

IV., Bul. Berthelot 16. szám

Karácsonyra

az idén is könyvet írókészetet kottát levélpapírt

izléses

játékokat vásároljon

MORAVETZ

könyvkereskedésben

Vérvizsgálat egy gyermektartási perben

Angol arisztokrata érdekes botránypere

London, december 12. Feltűnő kártérítési pert tárgyalt a westminsteri bíróság:

Sylvia Doris Leggi tizennyolcéves szép londoni model beperelte gyermektartásért Anglia egyik legelőkelőbb arisztokratájának, Viscount Massereenének 24 éves fiát.

A 18 éves Sylvia Doris Leggi előadta, hogy tülvaly novemberben ismerkedett meg koktélpartin az előkelő fiatalemberrel, akinek rögtön nagyon megtetszett. Már első este együtt vacsoráztak és attól kezdve rendszeresen találkoztak. Bemutatott egy levelet a bíróságnak, amelyet a fiatal angol arisztokrata írt neki és amely így szól:

„Egyelen Sylviám!

Soha életemben nem éreztem magam olyan szerencsétlennek, mint most vagyok. Szinte beleőrülök abba a fájdalomba, hogy el kell hagyni téged és nem lehetek együtt azzal, akit a világom mindennél jobban szeretek.

Drágám légy hü hozzám, míg távol vagyok, mert én nagyon szeretlek, minden apró kedves kis furcsa szokásoddal együtt.

Viselkedj úgy, mint egy igazi urhölgy és ha nem vagy nagyon elfoglalva, gondolj rám, egyetlen kis fehér nimfám.

Ölel John.“

Mindezek alapján a gyönyörű 18 éves model heti 20 shilling gyermektartásdíjat kér a fiatalembertől augusztusban született kislányának.

A fiatal lány részletesen elmondotta szerelmük történetét a bíróságon. Megismerkedésük után majdnem mindennap együtt voltak, a fiatalember elhalmozta őt ajándékokkal, többek között egy 169 fontot (körülbelül 100 ezer lei) érő ezüstrobukandát is vásárolt.

— Ő volt az egyetlen férfi az életében? — kérdezi a bíró a lánytól.

— Igen.

— Biztos, hogy nem volt ismeretséged ugyanebben az időben több férfival?

— Biztos.

— Fel fogok mutatni önnek néhány... A bíró egy papirlapot nyújt át M. Legginek, a papirlapon azoknak a férfiaknak nevei szerepelnek, akik állítólag szintén ismeretségben állottak a kritikus időben a szép n. dellel.

— Merő hazugság — jelenti ki Miss Legg.

— Szóval letagadja?

— Mondom, hogy hazugság!

— Az se igaz, hogy egyszer nem engedte a lakásába Skeffington urat (így hívják fiatal arisztokratát), mert egy másik férfi volt a lakásban?

— Nem igaz.

— Támogatta ő magát rendszeresen?

— Nem támogatott.

— Több levelében említ, hogy „melléten küldöm a csekket“. Mire vonatkozik ez?

— Talán a házevezetőnőmnek küldte, nem emlékszem már...

— Igaz, hogy azt a kijelentést tette egy merőse előtt, hogy „minden pénzt megkaptam már tőle, amit csak akartam, most valami gyóbbat akarok“?

— Nem igaz.

A bíró azután felolvassa azt az írást, amelyben Sylvia Leggi kötelezi magát arra, hogy ha semmilyen igényt nem fog támasztani Skeffingtonnal szemben...

A tárgyalás december 16-ra napolták mert az állítólagos apa, a 24 éves angol arisztokrata fiatalember vérvizsgálatot követel gyermeknél. Kijelenti, hogyha a vérvizsgálat tudományos alapon kimutatja, hogy a gyermek az övé, akkor hajlandó gyermektartást fizetni.

Karácsonyi vásárunk keretén belül fehéráru és asztalneműek beszerzésénél nagy alkalmi vételt kínálunk

Néparuház J. Koc

Temesvár I., Piața Unirii 13.
FIGYELJE 12 KIRAKATUNKAT!

Megható viszontlátás

Írta: M. W. GRIMSHAW.

Az autóbuszra a Piccadilly körtéren egy szőke nő ugrott fel és erőlyes mozdulatokkal tört magának utat az egyik oldalúlésgig. Alig ült le, gyors pillnatást vetett a mellette ülő úrra és felkiáltott:

— Na de ilyen meglepetés! Szervusz Jonny!

Az úr fülleg elpirul és zavartan mormogta:

— En... .

— Te...? Mindent tudok, te alattomos fiú! Tudom, hogy nem nagyon örülsz a találkozásnak, talán egy kis lelki-furdalás is érzel, hogy akkor valóságban megszöktél. Látod, ez a különbség a férfi és a nő között. Én örülök, hogy viszontlátalak, te vén csibész!

Az autóbusz utasai odanézték, az emberek mosolyogtak, összeszegtak, egyesek bosszankodtak, hogy az erőlyes nő hang az újságolvasásban zavarta őket. De a szőke angyal senkivel se törődött, csak a meglepetészerűen viszontlátott Jonnyjával. A férfi idegesen fészkelődött, rákvörös arccal körülnézett, hogy merre tudna menekülni, de az utasok még közelebb húzódtak, hogy a hangos filmet minél teljesebben élvezhessék. Még a kalauz is ott babrált a jegyfűzetekkel és vigyorogva fülelt a fejleményekre.

Az erőlyes szőke angyal karonfogta a férfit és hangosan nevetve mondta:

— Érdekes... éppen olyan ijedt alak vagy, mint amilyen voltál! Az Isten megáldjon... ne vágj olyan arcot, mintha a kánpadra vinnének, te szegény áldozat! Egy kicsit mégis örülhetnél, hogy a te drága Bettyddel találkoztál annyi év után. Már rég zálogházba vittem a jeggyűrűt, amit te azon estén, amikor eltűntél visszaküldtél nekem! Csak nem gondoltad, hogy erekyének tisztem el a kosarat, amit az ilyen drágalátos ifjútól kapok?

Az autóbusz gyorsan, élesen befordult egy melékucában és egy percre annyira megbillent, hogy a férfi azt gondolta magában: „bárcsak felborulna!“ De a végzet nem szokott a szorult helyzetben lévő halandók kívánságaihoz igazodni és az autóbusz fennakadás nélkül gördült tovább.

A szőke nő egy-két percig hallgatott, csak mosolyogva tanulmányozta oldalról a férfi arcát, alakját. Azután így folytatta.

— Hallod...? Alaposan meghíztál. Mindig féltél attól, hogy meg fogsz hizni, de úgy látom, nem tartottál diétát. Két tokád is van, mint a szépen felhízlat yorkshire-malacnak.

Nézegette a férfit és csendesen nevetett, majd hangosan felkacagott és így kiáltott fel:

— Mik jutnak az eszembe! Emlékszem, hogy éjszakára mindig a kis öcsédől megmaradt pólyával kötöttem át a potrohodat, hogy még ne hízzál. Az öcsök most már szép szál fiú lehet.

— En... . kezdte újra a férfi, de a nő ismét közbevágott:

— Drágám, itt leszálunk. Gyere, ne bámulj olyan szerencsétlen ábrázattal, mert még letartóztatnak engem férfiszökötetés miatt. Gyere, egy-kettő!

Azzal megfogta a férfi kabátja ujját és ellenállhatatlan erővel vonszolta az autóbusz lépcsője felé.

Amint lenn voltak a járda szélén, karonfogta és tovább cipelte magát.

— Annyi érdekes dolgot kell még egymásnak elmesélnünk. Hogy eltelt az a néhány év, amióta te vén csibész, a faképnél hagytál! Tudod, hogy nem mentem férjhez. Sybill nagynénemmel lakom. Ha hallottad volna, hogy miket mondott rád, amikor azt tetted! Olyan mázsás becsületsértések voltak, amikre nincs eléggé szigorú büntetés az angol büntető törvényben.

— De én... . vágott közbe a férfi.

— Tudom, ne védekezz! — szakította újra félbe a nő — meg van rólad a véleményem, de ez most nem fontos. Mondj el magadról mindent. Mit kezdted akkor, amikor elurrottál mellőlem? Talán meg is nősültél? Bizonyára csunyább a feleséged, mint én! Nem is akarlak megkérdezni, hogy valóban nem bántad-e meg, hogy otthagytál! Azt se kérdelem, hogy szeretsz-e még? De azért minden érdekel, ami azóta történt és mindent szépen, sorban el fogsz nekem mondani.

— En... . igyekezett a férfi a mindent elseprő szóadatba beforakodni, de a kísérlet újra meghiúsult. A nő nem engedte át a szót:

— Nem is törődöm veled, hogy szeretsz-e. Megvallom, hogy én most is szeretlek, te vén csibész. Pedig nem érdemled meg!

A férfi a tavak Niagaraírtól kábultan nem

tudott védekezni, a nő becipelte a lakásába, belelökte egy széles bőrkarosszékebe és ráparancsolt:

— Várj, fiam, mingyárt teát kapsz!

Azzal elfut az ebédő irányában. Behajlatszott onnan, amit az edényekkel csörömpöl. Csakhamarra újra megjelent és nagy tálcán teakészletet, süteményeket hozott.

„Mennyi erély és tűz, de én...“ — gondolt magában a férfi, a mondat közepébe azonban újra belecsapott a mennykő, mert a nő felkapott egy süteményt és a vendége szájaiba tömte, úgy hogy feldokolva kénytelen volt gyorsan lenyelni. Közbe pedig folytatta:

— Még mindig olyan szenvedélyes horgás vagy? Emlékszel, amikor boldogan kirántottad vízből a horgot, azt hitted, hogy valami nagy halat fogtál és kiderült, hogy rongyos tenniszcipő!

A nő most a falórára nézett és ijedten felkiáltott:

— Istenem... már hét óra! Minden percbe itt lehet Sybill néni. Ha itt talál téged, még rossz szat gondolhatna — tette hozzá nyugot nevetve.

— Sybill néni...?

— Ugye félsz? Rossz a lelkiismereted! Emlékszel, amikor a kézimunkakosarát hozzád vágta mert kinevette a babonái miatt?

— En... .?

— Na, elég volt mára! Most menj, drágám! Sybill néni el fogom készíteni arra, hogy veled találkoztam és holnap ötkor eljöhetsz, addig elkészítem a talajt. Milyen regénybenillő találkozás volt.

A férfi felállt... az előszoba csengője éleberregéssel megszólalt.

— Látod, elkéstél... fussunk a konyha felé, lemehetsz a hátsó lépcsőn!

Kituszkolta a férfit és bezárta utána a konyhai ajtaját.

A férfi megállt a zárt ajtó előtt, a fejét vakargatta és így szól magában:

— En...!

Elővette a noteszét, kitépett egy lapot és ráírta azt, amit eddig képtelen volt megmondani:

— En nem vagyok Jonny!

Azután lement az udvarba, visszasietett a főlépcsőn a lakás ajtajához és a papirlapot bedobta az aítóra erősitett lelvészekrénybe.

A román állam nagy áldozatokat hoz a diákság érdekében

Tanulmányi költségek 70 százalékát az állam fedezi. — Ötvennégy százalékkal emelkedett az egyetemi hallgatók száma

Bucuresti, december 12. Tudott dolog, hogy a jelenlegi kormánynak egyik főtevékenysége az ifjúság támogatása és segítése. Hogy fogalmat alkothassunk róla, hogy az állam milyen mértékben támogatja az egyetemi hallgatókat, nem érdektelen összehasonlítást tenni más országokkal. Angliában minden százalékosan a szülők gondoskodnak egyetemi hallgató gyermekeik tanulmányi költségeiről, az állam pedig csak 25 százalékos támogatásban részesíti őket. Franciaországban a szülők megterhelik 50 százalékos, az állam 30 százalékát és különböző jótékonyági intézmények pedig 10 százalékát ezek a felmerülő költségeknek. Németországban Olaszországban az állami támogatás 45 százalékos, Csehszlovákiában 46, míg Lengyelországban 48. És most térjünk vissza Romániába, mely az egyedülálló ország, ahol a tanulmányi és fenntartási költségek 70 százalékát viseli az állam. A szülők kötelessége tehát 30 százalékos. Ezek a számok nagyon sokat mondanak.

A román állam többet tett ezen a téren, mint az országok, ahol világhírű és nagyszámú társadalmi segélyező egyesületek vannak.

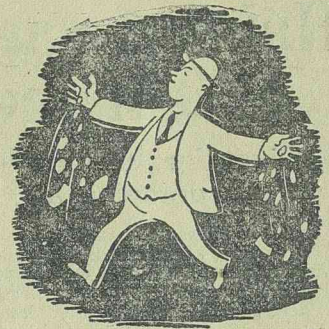
Ezekben a külföldi országokban jelentős összegeket vesznek fel a szakmai kiképzés részére megszavazott költségvetésekbe. Ez érthető is, hiszen éppen ezekben az országokban vannak legtöbbször olyanok, akiknek nincsenek birtokaik, míg

Romániában a falusi lakosság tulajdoni részét házzal és földdel rendelkezik.

A fentebbi szám adatokon kívül nem érdektelen visszapillantást vetni az egyetemi ifjúság számának nagymértvű gyarapodására. Az ország lakosságával arányban az egyetemeken Romániában a legnépesebbek. 1924-től 1934-ig az ország összlakossága 9 százalékkal szaporodott, míg

az egyetemi hallgatók száma 54 százalékkal.

Megállapított tény, hogy a háború utáni időkben minden országban jelentősen megszorították az egyetemi hallgatók számát, azonban nem olyan nagy mértékben, mint éppen Romániában. A jó érzés ellen követnének el bünt az egyetemi hallgatók, ha nem fogadnák kellő megbecsüléssel ezeket az áldozatokat, amelyeket kizárólag értük hoz az állam. De még nagyobb bűn lenne, ha a falusi lakosság felsőbb iskolákba felkerült gyermekei nem értékelnék kellőképpen a kormány áldozatos törekvéseit, amelyek által módot ad nekik is arra, hogy a szellemi életre képezik ki magukat. Semmiesetre sem feledhetik el, hogy három évtizeddel ezelőtt a felsőbb iskolai oktatás kizárólag a gazdagok kiváltsága volt, míg ma bárki előtt nyitva áll. Talán szükségtelenül több kommentárt hozzáfűzni ezekhez a szám adatokhoz, mert a józan ész kellő mérlegelés után teljes egészében értékelni tudja ezt. A jelenlegi kormányzati rendszer biztos alapokra fektette az egyetemi ifjúság jövőjét és nagy mértékben hozzájárul az ifjúság komoly és alapos előkészítéséhez.

Legnagyobb
pazarlás

A ROSSZ
VILÁGÍTÁS

A sífány, „10 Csó” lámpák fénye vöröses, gyenge és mégis valósággal falják az áramot. Takarékos világításhoz az új kryptonfény! A kryptonlámpa fénye izzóféhér, aramfogyasztása csekély.

Sulyos börtönre ítélt vasgárdisták

Sorra hűségnyilatkozatot tesznek a volt légionáriusok

Bucuresti, december 12. Dumitru Bălasa omanatmegyei lelkész a következő nyilatkozatot tette:

„Popi és emberi lelkiismeretemre és szavamra kijelentem, hogy nem vallok közösséget Codreanu-val, a Légióval és a Mëndent a Hazáért párt tagjaival. Az előttük tett eskümet semmisnek és le nem számolom tekintem. Hűséggel és odaálltal fogok viselkedni a köztársaság II. Carol királlyal szemben, tiszteletben fogom tartani az alkotmányt és egész életemben az ország törvényeinek szellemében — mint egy tisztas és rendes polgár — fogok viselkedni. Abban az esetben, ha megkísérlem megszegni fenti kijelentésemet, kötelezettségemet, alkalmatlanságom szemben a törvény teljes szigorral, kivonván engem az éntudatos állampolgárok sorából, mint aki nem méltó az ő közösségükben való életre.”

Hasonlóképpen Stefan Zăvoianu, Voicu Popescu, Victor Medrea, a „Cuvântul” volt szer-

kesztője és Radu Meitanu, a brassói Regina Maria-kórház lakói a fenti értelemben tettek nyilatkozatot.

A kolozsvári katonai törvényszék több nagyváradi és biharmegyei illetőségű, volt vasgárdista bűnyűgyét tárgyalta. A vádlottak padjára került Tocoanu Gheorghe, a biharmegyei Vlasca község volt tanítója, Bozuntan Victor, a nagyváradi vasgárdista lapkioszk volt vezetője, Munteanu Iustina tanítónő és Goia Aurel, a biharmegyei Tutka község volt lelkésze.

Tocoianu tanítót négy évi börtönre és hat évi politikai jogvesztésre, Bozuntan Victort öt évi börtönre és hat évi politikai jogvesztésre,

Munteanu Iustina tanítónőt ezer lei és Goia Aurel lelkészt pedig háromezer lei pénzbüntetésre ítélték. Több falusi gazdát, akiknek a lakásán régi vasgárdista röpiratokat találtak, fejenként 500 leire ítélték.

Jobb és —
olcsóbb
világítás
az új fény
Tungstam
KRYPTON

Üzletünket szerdán, f. hó 14-én UJRA MEGNYITJUK

Eladásra kerül a tűz, valamint a
füst által megrongált áruraktárunk

DORNHELM JENŐ R. T.

I., BULEV. I. G. DUCA 3.

Háboru vagy béke az angol és a német ipar között?

Erős szövetségekbe tömörítik az angol ipart. — Észszerű vagy dömping ár? — A megegyezés felé

Az elmúlt napokban világszerte nagy feltűnést keltett és bőséges kommentárokat adott alkalmat az a vita, amely az angol és a német gazdasági körök között folyt le. A vita előzményei az angol kereskedelmi kamarák ezévi közgyűléseig nyulnak vissza. Mint akkoriban jelentettük, a közgyűlésen elhatározták, hogy Anglia ipara mindent el fog követni elvesztett piacainak visszahódításáért és más piacokon meggyengült helyzetének megszilárdításáért. A kamarák közgyűlésének hamarosan látható eredménye lett. A brit lapok egyre-másra közölték a statisztikákat, kimutatásokat és cikkeket arról, hogy Nagybritánia mennyit veszített az állami támogatást élvező külföldi iparokkal szemben és érellyes rendszabályokat követeltek a „gazdaságellenes exportmódszerek” ellen. Új irányt adott a vitának Hudson, a tengerentúli kereskedelem államtitkára, aki az angol alsóházban néhány nappal ezelőtt rendkívül éles beszédet mondott a dömpinggel dolgozó országok gazdaságpolitikája ellen. Elsősorban Németországot támadta és a német módszerek ellen rendezett szokatlanul éleshangú kirohanást. Hudson beszéde világszerte nagy csodálkozást keltett, hiszen, akik ismerik a felelős angol politikuskok stílusát, aligha várták volna, hogy a brit kormány egyik tagja valóságosan a kereskedelem szétrombolásával vádoljon meg egy külföldi hatalmat.

„HARCIALAP” A BRIT IPAR SZÁMÁRA

A beszéd annál nagyobb meglepetést keltett, mert — mint a német lapok közlik — rövidesen brit ipari delegációnak kellett volna Ber-

linbe utazni a két ország árucseréjének kibővítésére vonatkozó tárgyalások megkezdése céljából. Hudson odáig ment, hogy a német gazdaságpolitikának belső vonatkozásait is bírálta. Szerinte a Reich a némettség rovására tud csak a világpiaci árnál magasabbat fizetni Délkelet-Európa nyersanyagaiért és ezeknek a világpiaci árnál olcsóbban iparcikkeket szállítani. „Ezen az uton — mondotta az államtitkár — nem akarjuk Németországot követni.” Kifejtette, hogy az angol gazdasági élet vezetői biztak Nagybritánia nagyobb gazdasági erejében és azt hiték: idővel feltétlenül a rendes kereskedelmi számításokon alapuló brit gazdálkodásnak kell győznie. Hozzáfüzte végül, hogy ebben a formában ez téves feltevés volt és új utakat kell kitépíteni. A miniszter kijelentései egymagukban is alapos izgalmat keltettek, azonban a nyugtalanság növekedett, amikor a parlamenti beszéd másnapján Hudson a Financial Times című nagyteljesítményű londoni lapnak külön interjút adott és ebben változtatta azokat a bizonyos „új utakat”, amelyekre célzott.

Röviden összefoglalva, az államtitkár két dolgot ajánlott: 1. a különböző iparágaknak erőteljes szövetségbe való tömörítést. Ezek a szövetségek tárgyalnak meg külföldi versenytársikkal az ellentétek elsimításának módjait és ha békés uton nem érnek el eredményt, úgy 2. bizonyos „harcialapok” létesítésével felvennék a küzdelmet. „Elgondolásum — mondotta Hudson — távol áll attól, hogy harcra való kihívás legyen, csak felhívás akar lenni a józan megoldások követésére.

Németország magyarázatot kér

A beszédet és a nyilatkozatot az angol gazdasági körök — mint a különböző kommentárokból és nyilatkozatokból kitétnék — rendkívül kedvezően fogadták. Némi lehangoltságot keltett ugyan, hogy a brit kormány nem akarja a kezdeményezést a kezébe venni és nem óhajtja az angol és a német ipar versenyt irányítani. A legjelentősebb angol gazdasági egyesületek vezetői mégis kijelentették, hogy Hudson „ésszerű” utmutatásait követni fogják és mindent megtesznek a 600 millió font értékű brit ipari kivétel fokozására. Sir Patrick Hanan az angol gyáripari szövetségnek a National Union of Manufacturersnek elnöke pedig már a „harcialapok” közeli összegyűjtését is kúlatásba helyezte.

Németországban ezzel szemben élénk ellenmondással és megütözéssel fogadták a hivatalos brit álláspontot. A német sajtó általában szívélyes hangon irt az angol ipari szövetségek létesítésének tervéről és kifejtette, hogy ilyenekkel könnyebben lehetne tárgyalni, mint az ezerfelé eldeklent és nehezen mozgó magánvállalatokkal. Egyben azonban sajnálkozással írtak a lapok a brit államtitkár éles kirohanásáról. A Berliner Börsenzeitung szerint a totalitárius államok fegyelmelzettebb gazdálkodása és magasabb termelési kapacitása, gazdasági háboru esetén ellensúlyozhatná a demokráciák nagyobb gazdaságát. A Frankfurter Zeitung pedig csodálkozását fejezte ki afölött, hogy Londonban nem értik meg az idők szavát. A német lap szerint mindaddig, amíg a gazdasági megkövettségek érvényben vannak, mindegyik ország aszerint gazdálkodik, ahogy legjobban megfelel neki.

A német kormány a maga részéről szintén magyarázatot kért londoni nagykövetsége útján Hudson beszédéről. A hivatalos angol válasz szerint a brit politika nem változott és Hudson beszéde nem jelentett kihívást Németországgal szemben. Mint a félhivatalos kommuniké mondta: „A brit kormány azonban nem hallgathatta el, hogy mit tekint a kereskedelemben nem fair módszereknek.”

A NÉMET VERSENY JELENTŐSÉGE

Ugy a brit, mint pedig a német sajtó Hudson beszédével kapcsolatban továbbra is élénk vitát folytat arról, vajjon mennyiben reálisak a német ipar árai és mennyiben jelentenek dömpinget? A Foreign Officehoz közelálló Daily Telegraph egyik legutóbbi számában érdekes

adatokat közöl az angol és a német ipar árai közt lévő különbségekről. A Királyi Indiai Házjohad például legutóbb gépeket rendelt. A legolcsóbb angol gyár 37.000 rupiát kért darabjára, a legrágább német vállalat 22.000-t. Egy másik esetben egy olajmotorra a legolcsóbb angol cég 19.000, a legrágább német 14.000 rupiát ajánlatot tett. Hasonló jelentéseket kapott a lap más országokból is. Iraktól Argentínáig és Görögországtól Perzsiáig az angol cégek mindenütt alulmaradtak a német gyárakkal szemben. Egy angol iparvállalat argentinai képviselője felelt siránkozni, hogy egy olyan gépet, amelynek önköltségi ára 35.000 papir peso, 6 százalék haszonnal 37.000 pesoért akart eladni. Ugyanekkor a német gyár 18 havi hitellel 27.390 pesoért ajánlotta fel ugyanazt a gépet, tehát közel 8000 pesoval olcsóbban, mint amennyibe az angol cégnek a gép előállításra került.

A brit gyáripar ezekből a jelenségekből azt a következtetést vonta le, hogy a kormány támogatásával szállíthatnak csak így, önköltségi áron alul a német gyárak. Ezzel szemben a német ipari körök és a szaklapok arra hivatkoznak, hogy a Reich iparának jobb szervezése következtében állapíthatja meg ilyen alacsonyan árait.

A vitában maga Schacht is beleszólt. Egyik beszédében kijelentette, hogy ha Németország ellenőrzést gyakorol kivétel felett, úgy ez még mindig a jóvátelemek hatásának következménye. „Mindaddig, — mondotta — amíg szükében leszünk külföldi fizetési eszköznek, külkereskedelmünk ellenőrzését fenn kell tartanunk.” Azonban azt a reményét fejezte ki, hogy talán már a közeljövőben meg lehet szüntetni ezt az „ellenőrzést”.

DÉLKELET-EURÓPA, AZ ELLENTÉTEK GYÜJTŐPONTJA

Ha végigtekintünk az angol-német gazdasági verseny területein, úgy a következő képet kapjuk: Nyugat-Európában, úgy Németország, mint Nagybritánia gazdasági tevékenysége jóformán változatlan maradt. A Reich 1937-ben valamivel kevesebbet tudott bevinni Franciaországba, Belgiumba, Hollandiába és Svájcba, mint 1936-ban. Észak-Európában Anglia nagy sikereket ért el. Finnország 1937-ben teljes behozatalának 22.2 százalékát szerezte be Angliá-

ból, az előző évi 13 százalékkal szemben. Ugyanekkor Németország részesedése 38.3 százalékról 20.3 százalékra esett. Svédországban, Norvégiában, Lettországon és Észtországban hasonló a helyzet. Németország ennek az évrnek a folyamán hatalmas erőfeszítéseket tett, hogy visszaszerezze Északon a régi pozícióját.

A legnagyobb sikereket Németország Közép és Délkelet-Európában érte el. Néhány év alatt Németország a délkeleturópai államok külkereskedelmi forgalmának közel 50 százalékát a maga számára biztosította. Ezen a területen folytak a legelkeseredettebb harcok a brit és a német közgazdaság között.

A brit dominiumok és gyarmatok — kettő kivételével — hűségeselek maradtak az anyaországhoz. A kivételek: Írország és India. Ennek a két országnak máris igen jelentős kapcsolatai vannak a Reichkel és az angol gazdaságpolitikusok számolnak vele, hogy a németeknek sikerül majd eddigi helyzetüket lényegesen megszilárdítani és kiegészíteni.

A délamerikai államok közül Brazília, Chile és Peru egyre több árut vásárol a Harmadik Birodalomtól, amelynek külkereskedelmi forgalma azonban Argentínával és Uruguay-al jelentős mértékben esett. A legjelentősebb veszteség a német ipart azonban az Egyesült Államok piacain érte. Az USA-val való külkereskedelmi forgalma a felére csökkent.

A felsorolt adatok az angol gazdasági élet szempontjából nem riasztóak. Mégis ugylátszik, a brit ipar vezető köreit nagymértékben nyugtalanítja az a tény, hogy a németek árpolitikája és szívos harcmodora egyre nagyobb sikereket arat. Azonban Nagybritániában is, Németországban is hajlandóság mutatkozik a tárgyalásra és így remélni lehet, hogy a mostani ellentétek áthidalása után sikerül megegyezésre jutni. Ennek a megegyezésnek rendkívül fontoságát szükségtelen hangsúlyozni, hiszen a verseny elmérsedése a mai — amugy sem rózsás — nemzetközi helyzet további, végzetes elmérsedésére vezetne. B. I.

SCALA

Ma és a következő napokon egy szenzációs Metrofilm

A névtelen asszony

Főszerepben:

Gladys George
William Waren

Kiegészítésül METROJURNAL

NAPOS OLDAL KI KICSODA?

Állapítsuk meg azonnal — minden netáni félreértés gondos elkerülése végett —, hogy jelen szerény kis írásmű nem a világhírű angol Who's Who-lexikonnal óhajt foglalkozni, amely szakkönyvekben tudvalevőleg röviden, de pontosan bennefoglatatik az öt világrész minden jelentősebb személyisége név, lakás és társadalmi pozíció szerint, úgy hogy ebből a lexikomból valóban szinte pillanatokon belül megtudhatja az esetleges érdeklődő, hogy „who's who” — magyarul: ki kicsoda?

Szól ellenben mai igénytelen elmefuttatásunk azokról a fényképes igazolványokról, amelyek villamoson, autóbusszon, továbbá korcsolya- és teniszpályákon, uszodákban és egyéb ilyen magánjogi jellegű üzemekben volnának hivatottak tanúsítani azt, hogy ki kicsoda és hogy az illető Kicsoda egyrészt jogosult nevezett üzemek használatára és igénybevételére, másrészt, hogy ő valóban ő és csak ő jogosult, mert mellékelten felmutatott fényképes igazolvány bizonyító erejénél fogva bárki láthatja, hogy ő valóban az, akinek mondja magát.

A felületes szemlélő ennek a kimondott célnak tudatában azt vélné ugyebár, hogy ennek érdekében és köveletében az ez alkalmakra használt fényképek olyan megdöbbentő hasonlatosságot árulnak el az illető arcképes holmi tulajdonosával, hogy bárkinek csak rá kell néznie az arcképre és azonnal megállapíthatja, hogy: igen, rendben van, semmi kétség, itt a tévedésnek még a leghalványabb eshetősége is teljesen kizárt eset.

Ha azonban a felületes szemlélő azt hiszi, hát akkor a felületes szemlélő — sajnos — nagyon téved.

Mert nem mondom, hogy az ilyen képeken a tulajdonos nem lehet felismerni. Feltéve, hogy az ember már előzőleg ismerte a képet is, meg a tulajdonost is, külön-külön. Vagy pláne együtt. De ha mondjuk véletlenül nem ismerte volna akár az egyiket, akár a másikat, akkor — valljuk be —, a személyazonosság megállapítása már korántsem olyan egyszerű feladat, mint amilyennek azt az ember hinné.

Az ilyen igazolványképeknek ugyanis többféle fajtájuk van.

Van először is az a fajta, amelyet az igazolvány tulajdonosa — nem akarva e célra fölöslegesen pénzt kiadni —, egy meglévő, valamelyik fiókból előkötött, régi csoportképből vágott ki, aminél fogva az igazolványba bekerül nemcsak a tulajdonos feje, hanem a szomszédjának levágott balválla is, ami egymagában talán még nem is volna olyan nagy zerecséltenség, azonban a csoportkép véletlenül egy társasvacsorán készült, mint időfelvetel, aminek következtében a tulajdonosnak e képen — fájdalom — két szája, két orra és megszámlálhatatlan mennyiségű füle van.

Másik faja az igazolványképeknek a katonakorbeli. Mindössze husz évvel ezelőtt készült, főhadnagyi csillagokkal, kitüntetésekkel és bajusszal. A kintin-csillagok még ma is meg vannak a vitrinben, a katonabluz a naftalinban — az egyetlen, ami ma már sajnos nincs meg: az a hetyke, pörge kis fekete bajusz, amely őszülni kezdett, tehát a tulajdonos leborotváltatta, úgy, hogy ha egyes ismerősök ránéznek erre a katonaképre, csodálkozva kiáltottak fel: Na, hát, ez te vagy?

Meglehetősen kedvelt faja az ilyen igazolványképeknek az érettségi kép is, amely a tulajdonost óriási, magas keménygallérban ábrázolja, hajszálvékony nyakkendővel és álmodozó tekintettel, Kisujjszálláson.

Hölgyek fényképes igazolványaiban is meglehetősen gyakori az ilyen — mondhatnám — történelmelőtti időkből származó fotográfia, amely az illető, jelen pillanatban méggyermekes családját a bakfiskorában ábrázolja, helyre kis soppal, malomkerékkalalappal és két kalaptüvel.

Aki azonban azt gondolja, hogy nevezett azonosságai magánokiratba kizárólag csakis efajta, épp kéznél levő arcképek kerülnek az szintén téved. Vannak azért még — hála az Egnek — olyan lelkiismeretes, gondos és céltudatos emberek, akik, ha igazolványkép kell nekik, hát akkor annak rendje és módja szerint elmennek olyan gyorsfényképezéshez, akiknél ki van írva, hogy kabinet- és bérletképek husznegyőz óra alatt készülnek és akkor a fényképező lefotografálja őket, különböző eredménnyel.

Van, aki csak egyszerűen olyannak ábrázolja az igazolvány tulajdonosát, mint akinek a szeme akar kiesni a fejéből, de rögtön.

Van, aki viszont valami tudatalatti lélekbuvárási hatása alatt a lefényképezettben érzi az elvesztett vidéki lökerekedőt és annak is ábrázolja. Vannak továbbá — és ez a leggyakoribb eset — olyan istáhatetszerű igazolványfényképezészek, akik

FEJFAJÁSNÁL, GRIPPANÁL, NEURALGIANÁL

JAWOL

Winnipegben és Londonban tárgyalnak a nemzetközi szakértők az újabb buzavilágválságról

Ha nem jön létre megegyezés, az Egyesült Államok „kimélet nélkül” hozzák piacra buzafeleslegeiket

Londoni híradás szerint Joseph P. Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete értesítette a nemzetközi buzatanácsban képviselt 21 állam kormányát, hogy a tanács legközelebbi ülése Londonban, január 10-én kezdődik. Az ülés napirendjén mindössze két pont szerepel: az első a nemzetközi buzaválság, míg a második a buzatanácsnak a kormányokhoz szóló javaslatai a válság megoldása ügyében. A tanácsülésen Kennedy nagykövet fog elnökölni. A londoni buzatanácskozást megelőzően a nemzetközi buzapiacokon érdekelt tengerentúli államok Winnipegben ülnek össze értekezletre. Ez a tanácskozás már hétfőn megkezdődött a szűksze-vu és részben egymásnak ellentmondó jelentésekkel azonban csak az tűnik ki, hogy ez alkalmossal főként Kanada buzafeleslegeinek elhelyezéséről tárgyalnak. Hogy azonban az Egyesült Államok kormánya milyen jelentőséget tulajdonít a winniepei értekezletnek is, mutatja, hogy Argentínát valóságos fenyegetésszámba menően hívta fel az értekezleten való részvételre. Ha Winnipegben nem jelenik meg Buenos Aires képviselője, — így szól ez a fenyegetés, — ugy az Egyesült Államok nyomban megindítja a buzaexporttevékenységét a braziliai piacra, arra a területre tehát, ahol a legérzékenyebben érinthetik Argentína exportérdekeit. Ezek után nem is lehet kétséges, hogy Argentína képviselője is ott lesz Winnipegben, amint hogy nem fog hiányozni természetesen a londoni tanácskozásról sem.

A buzakérdés statisztikai vonatkozásait már annyszor is és olyan sok oldalról megvilágítottuk, hogy a most küszöbön álló, két valóban döntő jelentőségű tanácskozás alkalmából csak megismételhetjük, hogy a buza-világkészletek két egymásután következő kitűnő termés eredményeképpen olyan magasságra emelkedtek, hogy túlszárnyalják a most éppen tíz éve kezdődött válságelőtti készletet is és ennek következménye az a tartós és árkában is az egész vonalon kifejezésre jutó lanyhaság, kedvtelenség és üzletlenség, amely az egész buzavilágpiacot jellemzi. A kereslet az importállamok részéről a háborús készülődések és a tartalékgyűjtések ellenére sincs arányban sem a kínálattal, még kevésbé a készletekkel, amelyek a gazdasági év végéig — a közben Ausztráliában és Argentínában beérő nagy termés következtében — méginkább meg fognak duzzadni. Ebből a perspektívából érthető, hogy az Egyesült Államok, ahol a megelőző buzaválság is olyan súlyos pusztításokat okozott, minden rendelkezésére álló eszközzel

elsősorban saját felhalmozott, értékesítésre váró készleteikkel igyekeznek megelőzni, elhárítani a fenyegető újabb buzavilágválságot, amelynek előjeleit számos vonatkozásban máris látni vélük. Nem utolsósorban az a magyarázata, hogy az Egyesült Államok viszik a vezető szerepet a winniepei tanácskozásokon és Kennedy, a gazdasági kérdésekben olyan kitűnően tájékozott londoni nagykövet fog elnökölni Londonban.

Ami már most a küszöbön álló tárgyalások kilátásait, várható eredményeit illeti, a korábbi buzakonferenciák tanulságai alapján helyénvaló a legnagyobb kétkedés is. Ezek a konferenciák ugyanis jó világtermés mellett eddig még sohasem vezettek sem a tanácskozó felek, sem pedig a buzaforgasztókat kielégítő eredményre. Ehhez az eredményhez csupán a természet mostohasága segítette hozzá a buzavilágpiac érdekelt tényezőit, akkor, amikor a termés világszerte rossz volt. Nem valami biztatóak a kilátások a részletkérdésekben sem; így például a buzavésterület csökkentésére irányuló törekvéseknek nemcsak gazdasági, szociális és politikai szempontok vetnek gátat, hanem stratégiai megfontolások is. Hasonló, vagy még ennél is súlyosabban latbaeső nehézségek gátolják a megegyezést más kérdésekben, így például a buza kiviteli árakban is.

Ezekkel a nehézségekkel és megfontolásokkal szemben áll azonban az Egyesült Államok kormánya az az elhatározása, hogy a buzakérdést, amelyet most végre hosszas előkészítő tanácskozások után sikerült napirendre hoznia, ilyen vagy olyan módon megoldásra juttatja. Washingtoni jelentések egyáltalában nem csinálnak titkot az ottani kormányköröknek arról a felfogásáról, hogy az Egyesült Államok ebből az alkalomból ki akarják használni azt az erős helyzetüket, amelyet a nemzetközi piacon elfoglalnak. Ez mindaddig nem történt meg, részint a feszült külpolitikai helyzetre való tekintettel, másrészt pedig azért, mert az Egyesült Államok nem akarták a nemzetközi buzaárszínvonalat a maguk kíméletlen exporttevékenységével méginkább aláaknázni. Ha azonban a megegyezésre, a válság elhárítására irányuló törekvések nem vezetnek eredményre, úgy az Egyesült Államok — hangoztatják ezek a nyilván sugalmazott közlemények — minden kímélet nélkül fogják majd piacra hozni világszerte buzafeleslegeiket, hogy ilyen módon térítsék más belátásra a nemzetközi buzaválság kérdésében érdekelt többi országok kormányait.

a hölgyeket már jóelőre ráncoskúpú matrónák maszkjába öltöztetik, míg a férfiak életéből azt az elővendő, szomorú pillanatot örökítik meg, amidőn majd az illető már csak arra vár, hogy ráadják a fegyházi darócot, épp ez az utolsó kép civilben.

Mind ezek tudatában csak a legnagyobb csodálattal és elismeréssel adózhatom azoknak az ellenőrző közegeknek, akik az ilyen arcképes igazolványokra csak egy futó pillanást vetnek, máris azt mondják: köszönöm — és mennek tovább, mert egy másodperc alatt felismerték a hasonlóságot az igazolvány tulajdonosa és annak arcképe között.

Nem is tudom ennél fogva: miért mondják azt, mint az agnoszkálási lehetetlenség iskolapéldáját, hogy aszondja: a saját édesanyja se ismerte volna meg. Szerintem inkább azt kellene mondani ilyenkor: annyira megváltozott, hogy még a saját autóbussz ellenőre se ismert volna rá.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-
ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)
1938-ban épült!
Hideg-meleg folyóvíz, Ra-
gyogó tisztaság.
Mérésékelt árak!

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottnak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

December 13
Kedd
Luca, Tazsilo,
Eustratie

1797. december 13-án született Düsseldorfban Heine Henrik német költő. Az egyetemen bölcsészeti és irodalmat tanult, majd különböző országokban nagyob utazásokat tett. Már fiatal korában kitűnt nagy lírai tehetségével. 1831-ben Párisban telepedett le és ott élt 1856-ban bekövetkezett haláláig. Legismertebb versgyűjteménye a Buch der Lieder, amely Dalok könyve címen ismételt jelent meg magyar fordításban is. Másik nagy versgyűjteménye a Romanzero. Irt ezenkívül utelirásokat is.

1466. december 13-án halt meg Donatello di Niccolò di Betto Bardi firenzei olasz szobrász. Ele te legnagyobb részét Firenzében töltötte és ott alkotta legtöbb művét. 1443-tól tíz éven át Padovában tartózkodott. Többek között Donatello kezei alól kerültek ki a Pádúai Szent Antal templomának főoltárán látható bronzszobrok, amelyek a nagy szent csodáit és Krisztus sirbatételét ábrázolják.

— **UJBÓL FELLANGOLTAK A HARCOK PALESZTINÁBAN.** Jeruzsálemről jelentik: Egy heti aránylagos csend után ismét harcra került a sor angol katonák és arab felkelők között. Betlehem közelében összeütközés volt jelentősebb felkelőcsapat és egy angol különítmény között. Itt angol repülőgépek is beavatkoztak a harcba. Sok a sebesült. Nablus környékén folytatták a tisztogatási eljárást és 31 arabot letartóztattak.

— **HAT ROBOT REPÜLŐGÉP AZ AMERIKAI LÉGI HADSZEREG SZOLGÁLATÁBAN.** Newyorkból jelentik: Az amerikai légügyi minisztérium hat „robot” repülőgépet állít szolgálatba a jövő nyáron. Ezek a gépek rádiótelegrafikus berendezés segítségével, legénység nélkül képesek a legvögbe emelkedni és leszállni. A gépeket a léghárító tüzérség célloveszeti gyakorlataira fogják felhasználni.

— **Ipari kedvezmény.** A nemzetgazdasági minisztérium a Deixner György és Kardos Miklós tulajdonát képező Efectfir temesvári textilvállalatnak ideiglenesen megadta a nemzeti ipartörvényben felsorolt kedvezményeket.

— **LÖKÖSHÁZÁN NEM FOGADNAK EL CSEHORSZÁG FELE IRÁNYÍTOTT ÁLLATKÜLDMÉNYEKET.** A magyar hatóságok elrendelték, hogy további intézkedésig ne fogadjanak el Csehország felé irányított állatküldeményeket, miután a cseh kormány a száj- és környefájásra való hivatkozással betiltotta a román állatok behozatalát. A Németországba irányuló küldemények továbbra is akadálytalanul mehetnek át a magyar területen.

— **RÁDIÓVÉTEL** bizalom dolga „PHILIPS” garántálja a minőséget.

— **A VIDEKI SAJTÓSZÖVETSEG ÁLLANDÓ VALASZTMÁNYA.** A vidéki sajtószövetség igazgatótanácsa Ploestiben tartott ülésén megalakította a szövetség állandó választmányát, amelynek Vladescu Stefan az elnöke, míg alelnökei Sary C., Conciatu Iancu, Joé D. és Modreanu. A főtitkár Molin Virgil, a pénztáros pedig Lega Emil.

— **OLCSÓ TEXTILNÖVÉNYMAGOK A MEZŐGAZDÁK SZÁMÁRA.** A temesvári mezőgazdasági kamara vezetősége elhatározta, hogy a mezőgazdák részére olcsó len és kendermagot bocsát rendelkezésére. A lenmagot a gazdák tíz lejel, a kendermagot pedig hét leles áron kapják. A gazdákna legkésőbb december végéig be kell jelenteni vétőmagszükségletüket.

Szélhámosságok garázdálkodása

Ismételten figyelmeztettük olvasóinkat, óvakodjanak két fiatalembertől, — az egyik harminc év körüli barna, a másik pedig valamivel fiatalabb szőke és nyulánk — akik újindennemű fantasztikus célokra hiszékeny magyarok között pénzt gyűjtenek, amelyet aztán saját mulatságukra használnak fel. Most ugyátszik, újabb szélhámosságok találtak ki. Vasárnap telefonon felhívták dr. Kakuk Jánosné, a Magyar Nőegylet elnökőjét, akivel közölték, hogy kilenc végvári asszony érkezett Temesvárra, akik az állítólag itt tartózkodó Bethlen Lászlóné grófnéval szeretnének beszélni és az iránt is érdeklődnek, hol lehet a megnyílt háziipari kiállítás megtekinteni. Dr. Kakukné közölte velük, hogy Bethlen grófné nincsen Temesvárott és semmiféle háziipari kiállítás nincsen. Minthogy az ismeretlen felhívók közölték, hogy a Schnurvendéglobban van a kilenc végvári asszony és onnan telefonáltattott, dr. Kakukné személyesen ment a nevezett vendéglobba, ahol azonban sem végvári nőkről, sem a telefonálólról nem tudtak semmit. Valószínű, hogy valami újabb szélhámosságról van szó és azért a közönség okosan cselekszik, ha óvakodik.

— **A HELYTARTÓSÁG ÉS AZ IPAROS-SÁG.** Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár tegnap magához kérepte Gazda Józsefet, az ipari munkaadók szindikátusának titkárát, akitől különböző, az iparosokat érdeklő kérdésekről érdeklődött. Gazda titkár részletes jelentést tett a különböző iparosok céheinek megalakulásáról, egyben pedig iramutott arra, hogy a céhek megalakítására megadott határidő, — amelyet január 15-ig hosszabbított meg — nem elegendő. Az ipari munkaadók szindikátusa beadványt intézett a munkaügyi miniszterhez és kérte, hogy a határidőt májusig hosszabbítsák meg. Egyben kérte, hogy a helytartóság ezt a kérelmet pártfogolja. Ciupe Gheorghe dr. melegevéddel fogadta a kimerítő jelentést és egyben arra kérte Gazda József titkár, hogy a jövőben is adjon jelentést az iparosokat érdeklő mindennemű kérdésekről, valamint az általuk indított mozgalmakról.

— **Bajok a strandvonalon.** A városi villamos vasút igazgatósága néhány év előtt megépítette a gyárvárosi Sarmizegetuza-tértől egészen a turbinatelepig az ugynevezett strandvonalat. Ez elsősorban a strandolók kedvtelését szolgálja, azonban használják annak a környéknek a lakóit is, akik négy utirányból tekintélyes számban sereglenek mindig össze. Ezeknek nagy panaszra az, hogy a végállomást sáros időben alig lehet megközelíteni, mert nagy területen bokáig érő sár és vizlatyak környékezi, ezenkívül a járatok ritkák és gyakran fordul elő az is, hogy a villamos kocsi a végállomásra loholókorra előtt indulnak el jelzés nélkül. Mindehhez hozzájárul most egy újabb panasz és pedig az, hogy a strandvonal végállomásán és környékén reggel már hét óra előtt eloltják a közvilágítást, ami még rosszabbá teszi a végállomás elérését. Olyan panaszok ezek, amelyeket a villamos vasút minden áldozat nélkül orvosolhat.

— **Elkészült mesterkönyvek.** A munkakamara serényen folytatja az iparosok mesterkönyveinek kiállítását. Az elmúlt napokban újabb hatszázhusz mesterkönyvet állítottak ki. Az ezekről szóló névjegyzéket az érdekeltek megtekinthetik a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

SPORTCIKKEK — SKI

korcsolyák — fényképezőgépek
a legszebb karácsonyi ajándékok

KECSKEMÉTI

Temesvár 1.
Bd. Duca 2.

— **A református nőegylet teadéltánja.** A református nőegylet az egyházközség tulajdonát képező ház nagytermében vasárnap délután sikerült teadéltán rendezett. Műsorról is gondoskodtak, amelynek keretén belül két egyfelvételos vígjáték került színre, ezenkívül volt több táncszám, szavalt és ének is. A nagy számban megjelent közönség az összes számokat tetszéssel fogadta és a szereplőket zajosnag megtapsolta. A műsor kitűnő megrendezése Bakos László érdeme.

— **Tűzet fogott az — éjjeli ór.** A józsefvárosi Vacarescu-uccánál folyó hídépítkezési munkálatoknál használt anyagokra Uli Ioan 60 éves, Kunz-telepen lakó éjjeli ór vigyázott. Az éjszaka az éjjeli ór tűzet rakott és azután a tűz mellé tett cementes zsákokra heveredett. Közben a zsákok meggyulladtak és ezektől a melegező éjjeli ór ruhái is tüzet fogtak. Kétsebessett kiáltozására többen a segítségére siettek és lelépték testéről az égő ruhát, de addigra a felső testén súlyos égési sebeket szenvedett. Beszállították a kórházba.

— **Baromfiállítás.** A Kisállattenyésztők Egyesülete országos kiállítást rendezett az erzsébetvárosi Kiefer-féle vendéglob termében. Kiállítottak több száz tyúkot, kacskát, libát, pulykát, galambot, fácánt, pávát, papagájt, kanárít, ezen kívül számos házinyulát. A kiállításon csupa nemes fajtaú kisállat volt látható. A legszebb példányok tenyésztőit kitüntették. A kiállítást állandóan nagy közönség látogatta.

Mozi

MÚSOR

KEDD, DECEMBER 13.

APOLLO: *Algiri éjszakák* (angol film).
CAPITOL: *Fiatalság, boldogság* (angol film).
SCALA: *A névtelen asszony* (angol film).
RIVOLI: *Az adriai kalotzok* (német film).

(—) **HÁROM ÉVI BÖRTÖNRE ÍTELTE A TÖRVÉNYSZÉK A LEÁNYT MEGRONTÓ APÁT.** Tyebó Miklós harminöt éves nagyöcsi gazdálkodó ellen a temesvári ügyészség vérfertőzés miatt vádat emelt, mert a leányát megrontotta. A gazdálkodó tegnap került a törvényszék elé, amelynek tárgyalásán megállapították, hogy a leány nem törvényes gyermeke. Ezért csak a leány megrontásában mondták ki bűnösnek és három évi börtönrre ítélték.

(—) **ÖT HÓNAPI FOGHÁZ A VÁROSI PÉNZEK ELSIKKASZTÁSÁÉRT.** Három hónap előtt a vizsgálóbíró letartóztatta Balog Györgyöt, a temesvári gázgyár volt pénzeszedőjét, aki ellen az ügyészség közpénzek elsikkasztása miatt vádat emelt, mert a gázgyár részére inkasszált pénzből összesen 58.316 leit elulajdonított. A temesvári büntetőtábla tegnap tárgyalta Balog ügyét és a vádlottat öt hónapi fogházra ítélte.

(—) **A LUGOSI ZSIDÓ HITKÖZSÉG ÚJ VEZETŐSÉGE.** A lugosi zsidó hitközség közgyűlést tartott, amelyen megválasztották az új vezetőséget. Az eredmény a következő: elnök: Kirschner Arnold dr., alelnökök: Lengyel Albert és Neumann Hugó, főpénztáros: Türkl Elemér, ellenőr: Deutsch Ervin, gazda: Popper Simon, szakosztályi elnökök: Gáletzki Imre, Bronfeld Sándor, Rosenfeld Vilmos, Deutsch István, előjárósági tagok: Deutsch Béla, Epstein Márton, Fényes Bernát, Huszár Vilmos, Klein Bernát, Klein Samu, Kormos Jenő, Rosenfeld Vilmos, Spitzer David, Steuer József, Tauber Bernát, gondnokok: Fényes Bernát, Földes Géza, Szein Jakab.

(—) **Érdekes ping-pongversenycerterében a gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület csapata legyőzte a CAMT együttesét.** A CAMT ping-pong szakosztálya rendezésében sikerült versenyt vívni Temesvárott. A versenyen a CAMT csapata (Herskovits, Heisler, Schrimpel, Stanatyev és Kalm) küzdött a gyárvárosi római katolikus ifjúsági egyesület csapata (László, Krausz, Petsovsky, Chambre II. és Chambre III.) ellen. A verseny érdekessége az izgalmas lefolyás volt, mert a CAMT már 12:10-re vezetett, de az ifjúsági egyesület játékosai végül is 13:12 arányban megnyerték a versenyt. A CAMT csapatából kiemelkedett Schrimpel játéka, míg az ifjúsági egyesület csapatának legjobb játékosai Petsovsky és Chambre II. voltak. Az utóbbi szerezte meg csapatának a győzelmet is, mert az utolsó küzdelemben legyőzte Herskovitsot.

(—) **Karácsonyi ételkülönlegességek.** A temesvári Magyar Leánytagozat különféle népek karácsonyi ételkülönlegességeiből vasárnap, december 18-án kiállítást rendez. A kiállítást a Magyar Nőegylet a Magyar Ház földszintjén levő helyiségekben tartják és az mindössze egy napig marad nyitva.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Merzan Borbála harminckilenc éves, Varga Eszter született Nagy negyvenegyes éves, Ardelean Emilia ötvenhét éves, Schmidt Mária tizenhét éves, özvegy Zina Irma született Reindl ötvenhat éves.

(—) **Gesundes Leben** című folyóirat legújabb száma a stuttgarti Hippokratés Verlag Marquardt & Cie kiadásában most jelent meg és rendkívül tanulságos cikkeket tartalmaz az egészségügy szolgálatára. Figyelemre méltó az egészséges és beteg fogakról, a gyermekek egészséges testtartásáról és a megfelelő mesterséges világításról szóló cikkek. Közérdeklődésre tarthatnak számot az egyéb tanulmányok is. A folyóirat érdekes tartalmát a képek egész sora teszi szemléltetővé. A **Gesundes Leben** folyóirat Welther H. könyvkereskedésében rendelhető meg: Nagyszombat, Str. Regina Maria 28. Előfizetési ára egy évre 172 lei.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Kedden, december 13-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerár.

A II. kerületben a Dacilor utcában levő dr. Kovács gyógyszerár.

A III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sárgea gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodón Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) **GYERMEKFELRUHÁZÁS.** A Snta Maria görög keleti román nőgyógyász fennállása óta példás felebaráti munkát folytat. Számos szegény családot egész esztendőn keresztül támogat. Az egyesület vasárnap, december 18-án délután 3 órakor a Kulturpalota nagytermében szegény gyermekek számára felruházási ünnepélyt rendez. A felruházásban részesülő gyermekeket ezenkívül meleg kávéval és kaláccsal is megvendégsélik.

(—) **LUCA SZÉKE.** A kereszténység ma üli meg Szent Lucia emléknapját. Luca napjához a nép között különféle babona fűződik. Ezen a napon kezdik farigcsálni a falusi lányok Luca székét. Ez egy alacsony kis számoly, amelyen naponta dolgoznak kicsit az esti órákban. Vigyázni kell nagyon, nehogy idő előtt elkészüljön. Az utolsó faragást és összeillesztést karácsony böjtién kell eszközölni. Karácsony éjszakáján nagykendőjük alatt titokban magukkal viszik az éjfélre misére Luca székét, valahol a templom hátsó részében arra fölállanak és az a legény, akit elsőnek pillantanak meg, lesz a férjük. Régi babona ez és bár tömredekszer csalódtak benne, a falusi leányok mégsem akarnak róla leszokni.

(—) **TEMETÉS.** Vasárnap délelőtt temették a zsidó temető halotti csarnokából özvegy Weil Lázárnét, Weil Árpád újságírókatársunk elhalt édesanyját. A végtisztességen a gázszelő családon és a rokonságon kívül megjelent az elhunyt nagyszámú ismerőse, valamint az újságírói kar sok tagja is. A temetési szertartást Drechsler Miksa dr. főrabbi végezte.

(—) **A VONAT ELÉ VETETTE MAGAT** Linzer Fülöp negyvenhárom éves freidorfi lakos és a kerekek halálra gázolták.

Cadum kenőcs pattanások ellen

Cadum kenőcs enyhíti és meggyógyítja a gyulladásos és irritációt és nyugodt álmot biztosít mind azoknak, akik sokat szenvedtek bőrbajban. Azonnal megszünteti a viszketésgéget. Sok szenvedésnek vetett elejét, ha idejében használja a csodás szert, amely rendkívül hatékony kiütések, pattanások, sebek, csalánkiütés, rüh, ötvár, fekély, horzsolás, aranyér, bőrhámítás, karcolás ellen.

(—) **KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉGI KÖZGYŰLÉS GÁTALJÁN.** A Katolikus Népszövetség gátaljai tagozata vasárnap népes közgyűlést tartott, amelyet a királyhimnusz és közös ének után Rigó Sándor főesperes-plébános meleg szavakkal nyitott meg. Lázár László központi kiküldött, elnöki tanácsos a Katolikus Népszövetség működését és céljait ismertette nagy beszédben. Fodor József központi pap, a Katolikus Népszövetség bánsági főtájkára Istennek és a vallásnak a népeletre való hatásáról tartott előadást. A gátaljai tagozat működéséről szóló terjedelmes titkári jelentést Kapusi János, a pénztári jelentést Csizmarik György olvasta föl, majd Böcső József és Oszdászky József ellenőrként tették meg jelentésüket, mire a közgyűlés a vezetőségnek megadta a felmentést. A közgyűlés keretében verseket szavaltak sikerrel Gyöngyösi Pál, Baiusz Ferenc és Böcső József. Csapó Péter tagozati elnök szavai után Rigó Sándor főesperes-plébános záróbeszédet tartott, majd a pápai himnusz eléneklésevel a közgyűlést véget ért.

A decemberi nyugdíjak számfeljtését ma kezdik a temesvári adóhivatalok

A temesvári adóhivatalok ma, kedden kezdik meg a decemberi nyugdíjak számfeljtését. Az egyes és kettes számú adóhivatalokban a belvárosi és mehalai, illetve a gyárvárosi nyugdíjasok könyvecskéinek láttamozása a következő sorrendben történik. Ma, kedden az A—L betűs polgári, katonai, vasúti és más nyugdíjasok, csütörtökön, december 15-én pedig az S—Z betűs polgári, katonai, vasúti és más nyugdíjasok jelentkezők. Az egyes számú adóhivatalnál a számfeljtés délután négy-hét óra között, a kettes számú adóhivatalnál pedig délután

négy-nyolc óra között történik. A hármas számú adóhivatal az Erzsébet városban és Józsefvárosban lakó nyugdíjasok könyvecskéinek láttamozására a következő sorrendet állapította meg: Ma, kedden az összes vasúti, és katonai nyugdíjasok jelentkeznek, míg holnap szerdán az A—L betűs polgári nyugdíjasok és csütörtökön, december 15-én az M—Z betűs polgári nyugdíjasok könyvecskéit számfeljtik. A számfeljtés ennél az adóhivatalnál délelőtt nyolc-tizenkét óra között történik.

Követte feleségét a sirba a Gátalján rablógyilkosságnak áldozatul esett Imre Árpád református lelkész

Imre Árpád nyugalmazott csávosi református lelkész vasárnap reggel követte a halálba néhány nappal előbb kiszenvedett feleségét. Az agy lelkészpár megint együtt van, de most már odafele, a magas mennyországban. A kedéről szerdára virradó éjjelen történt, hogy Gátalja községben ismeretlen tettesek — a feltevés szerint kóbor cigányok — rárontottak az agg házaspárra, fejszékkel agyba-főbe verték őket, magukhoz kaporintották kevéske pénzüket és eltűntek. A vértócsában, eszméletlen állapotban talált házaspárt a temesvári kórház sebészeti osztályára szállították. Imre Árpádné útközben — Temesvár közelében — meghalt és pénteken már el is temették. Imre Árpád, akinek a vad rablógyilkosok az agyát is megsértették, mindvégig eszméletlen állapotban feküdt a kórházi ágyon.

Az orvosok tudták, hogy sorsa megpecsételődött, azonban mégis mindent megteettek életben tartása érdekében. Vasárnap reggel azonban bekövetkezett a vég. A sok súlyos fejszehez hozzájárult még a fekvésokozta tüdőgyulladás is és Imre Árpád megszűnt élni.

Temesvárott született 1871-ben. Középiskoláit itt végezte, majd szíve vágását követve, a pap pályára lépett. Isten szolgálatát szülővárosában kezdte meg, ahonnan Szigetfalu község református gyülekezete hívta meg papjának. Szigetfalun sokáig működött, majd Csávosra került. Ott is hosszú és eredményes munkát végzett. Valahányszor, alacsony alakját ráncos papi palástjába burkoltan, megjelent az Úr asztala

előtt, vagy a szószéken, halvány arca fölött két szemé úgy izzott, mint két, az égről leszedett csillag.

Hívei nem tudták tekintetüket elfordítani erről a két szemről és magukba merülten hallgatták a tiszteletes imáját, prédikációját.

Imre Árpád életében mindig szegény emberek szegény papja volt. Sokat dolgozott és sokat küzdött a gondnal is. Mindez megörölte idegzetét és szívját is szerzett számára. Ez érlelte meg benne azt az elhatározást, hogy a kora tavasszal nyugdíjaztatását kérje. Sulyok István püspök méltányolta is a kérését és

felmentette a szolgálat alól.

Imre Árpád akkor a feleségével Gátaljára költözött és ott várta nyugdíjazásának elintézését. A nyugdíjazási irat most érkezett meg, amely szerint Imre Árpádot 1939. április elsejével nyugállományba helyezték. Ezt azonban már nem érthette meg.

A halál bekövetkezése után Vascan Dimitrie dr. törvényszéki orvos Gábel Victor dr. vizsgálóbíró jelenlétében felboncolta holttestét. Azután felravatalozták Imre Árpád földi maradványait a józsefvárosi temető halottas házában, ahonnan ma — kedden — délután négy órakor helyezik örök nyugalomra felesége mellé, aki megosztotta vele a földi élet örömeit és bajait és a vértanúhalált is. A temetési szertartást Debreczeni István vezetőlelkész végzi. Imre Árpád után közelebbi hozzátartozók nem maradnak, de gyászolja az igaz papot minden nemesen érző ember.

A német kereskedők és iparosok egyesületének

December 6-16-ig

karácsonyi kiállítása

a Kulturpalotában
(volt Ferdinand szálló)

= KÖZGAZDASÁG =

December 31-ig be kell szerezni az érdekelteknek az aranyforgalmi registereket

Eletbelép a szeptember 14-iki nemesfémértékesítési törvény

Az arany és nemesfémkereskedelemlről szóló törvényt módosító 1938. szeptember 14-iki törvény alapján a Banca Nationala a következő rendelkezéseket tette: 1. Mindazon személyek, akik aranykereskedelemmel, vagy arany feldolgozásával foglalkoznak (ékszerészek, fogászati lerakatok, fogorvosok és fogtechnikusok stb.) tartoznak láttamozott és fűzött regisztert tartani és vezetni. 2. A fogászati arany szállítása csak a Banca Nationala láttamozott carnetje alapján történik. 3. A regiszterek tulajdonosai tört, olvasztott, vagy fogászati aranyat csak a Banca Nationala carnetjével bíró személyeknek adhatnak el, a regiszterhez fűzött utasítás szerinti bejegyzés kötelezettsége mellett. 4. Magánszemélyek régi értéktárgyaikat csak azoknak adhatják el, akik a Banca Nationala regisztereivel bírnak és kötelesek a vásárolt áru sulyának pontos bevezetése után a regisztert aláírni. 5. Aranypénzek szállítása csak a Banca Nationala írásos engedélye alapján lehetséges, kivéve az ékszerbe dolgozott aranypénzt.

6. A regiszterek kibocsátásának régső határideje 1938. december 31.

7. Olvasztott arany csak a Banca Nationala írásos engedélyével szállítható. 8. Aranyérmék eladása, vétele, zálogosítása tilos a Banca Nationala engedélye nélkül.

A regisztereket a Banca Nationala fiókja adja ki. 1. Ehhez a következő okmányok kellenek: a kereskedelmi kamara bizonyítványa arról, hogy a kérelmezőnek bejegyzett cége van. 2. Allampolgársági igazolvány. 3. Mesterkönyv (az ékszerészeknél és technikusoknál). 4. Fogorvosok és fogászok tartoznak a szabad gyakorlati jog meghirdetését tartalmazó Monitorul Oficial, valamint az egészségügyi minisztérium bizonyítványát benyújtani arról, hogy fennáll gyakorlati joguk.

Akik december 31-ig a fenti rendelkezéseknek nem tesznek eleget, a törvény szerint 6 hónaptól 2 évig terjedő fogházzal és 15 ezer leitől két millió leitig terjedő bírsággal sújtják.

Megszövegezték a román-német kereskedelmi egyezményt

Mindkét állam az eddigi maximális forgalom lebonyolítására kötelezte magát

A román-német gazdasági egyezmény összes pontjaiban elkészült a megállapodás és már csak az irat megszerkesztése maradt hátra. A kereskedelmi egyezmény alapja, hogy a két ország forgalma kölcsönösen nem csökkenhet le azon a mennyiségen, amely eddig maximális volt. A német kvóta kiszámításának Ausztria és a Szudéta-vidék kvótája figyelembe vétetik. Ennek megfelelően az egyes árukra nézve abszolút számot állapítottak meg, amelyet a forgalomnak el kell érnie.

Az idei 240 ezer vagon buza feleslegéből Németország

35 ezer vagon vételére kötelezte magát.

Két fontos határozat a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazásánál

A semmitűzők a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazása tekintetében két fontos ítéletet hozott. Egy gyárvállalatot amiatt büntettek meg, mert nem jelentette be a felsőbb vezető személyzetét, vagyis a vállalat vezetőségét. A vállalat képviselője előadta, hogy nincsenek „felsőbb tisztviselői”, mivel a vezetést az igazgatóság tagjai végzik és ezen az alapon a galatii ítéltábla hely adott a végzés megsemmisítésére irányuló kérelemnek. A semmitűzők ezt a határozatot azzal az indoklással változtatta meg, hogy a vállalatot még akkor is terheli az igazgatók bejelentési kötelezettsége, mert a 80 százalékos arány csak ezen bejelentés alapján számítható ki.

A másik ügyben a chisinaui Cohan-malom 90 ezer lejjes bírságról volt szó, amelyet a malom csak amiatt támadt meg, hogy mindjárt pénzbírságot alkalmaztak előzetes figyelmeztetés nélkül. A semmitűzők megváltoztatta korábbi gyakorlatát és kimondta, hogy a pénzbírságnak figyelmeztetés nélküli alkalmazása a büntetési fokozatok be nem tartását jelenti, miért is a bírságolási jegyzőkönyvet megsemmisítette.

A buza vételárának egyrészeért Németország szabad devizát ad, vagyis nem ragaszkodik ahhoz, hogy ezt az értékes kompenzációs szállítással egyenlítsse ki. Hosszu idő óta

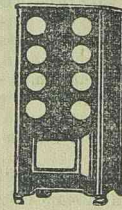
ez az első eset, hogy Németország eltelt a kompenzációs vásárlástól.

Németország a petróleumtermékeken kívül tengerit, olajos magvakat vásárol és néhány speciális cikket, amelyeket egyebütt nem lehet elhelyezni. A legtartósabb vita a szarvasmarha kivételről volt és e tekintetben, ha nem is sikerült az előíranyozott mennyiséget elhelyezni, mégis jelentékeny kvóta átvételére kötelezte magát Németország.

— Szabaddá teszik a diófurnir kivételét. A földművelési miniszter törvénytervezetet készített, amely szabaddá fogja tenni a diófurnir kivételét, tekintve, hogy az országban levő készlet fedezi a szükségletet. A kivétel csak miniszteri engedély alapján történhetik, amelyet a kormány gazdasági bizottságának kell jóváhagyni.

(—) UJ RENDELETTÖRVÉNY AZ ECETGYÁRTÁS SZABALYOZÁSÁRA. A földművelési minisztérium rendelettervényt készített, amely megváltoztatja az eddigi az ecetgyártásra vonatkozó rendelkezéseket. A rendelet értelmében ecetet csak nemes szőlőből készített borból lehet gyártani. Az ecet nyolc foknál gyengébb minőségű is lehet, amennyiben 3—9 fokos ecetet szabad gyártani, az ecet koncentrációja meg van engedve 50 fokig. A közönséges ecetet borbocsként, a koncentrált ecetet pedig ecetkivonat elnevezéssel szabad forgalomba hozni. Ecetet csak zárt üvegekben szabad eladni, melyen az elnevezésen kívül a gyár pontos címét és a védjegyet is fel kell tüntetni. Lényeges újítás az új rendelettervénynek, hogy a kiskereskedők üzlethelyiségükben az ecetet kimérve is árusíthatják.

(—) MEGHOSSZABBÍTOTTAK AZ EXPORTBUZA KEDVEZMÉNYES TARIFÁJÁNAK ÉRVÉNYÉT. Az exportbuza vasúti tarifájának 50 százalékos kedvezményét, amely december 15-én lejárt, 1939. február 15-ig meghosszabbították. Ezt a rendelkezést a kormány gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén hivatalosan is meghosszabbították.

Megdrágult a tűzifa?
AKKORIS
olcsón fűtök
„ZEPHIR“

kályhával
10 kilógram fával fűt
egy normál szobát
24 órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE“ tüzhely-kályhagyára.

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket. Képviselet Timişoara: Jäger József és Péter vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forogács Mátyas vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36. szám.

Árfolyamok, gabonaárak

HÉTFŐ, DECEMBER 12.

A hivatalos devizaárffolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltetik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bőségi gabonapiacomban a buza iránti kereslet megélenkült és az árak emelkedtek. A tengeri irányzata szilárd és a fokozódó kereslet folytán áremelkedés mutatkozik. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 370, torontáli buza 390, időszentri tengeri 300, örlöképes tengeri 305, zab 380, takarmányárpa 300, tavaszi árpa 380, korpa 270, ótökmag 730, új tökmag 650, muharmag 310, napraforgómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként, A löheremag 18 és a lucernamag 52 lei kilónként.

— EGYSZAKASZOS TÖRVÉNNYEL EGÉSZÍTETTÉK KI A PÉNZÜGYI ELJÁRÁSI TÖRVÉNYT. Csaknem egyidőben jelent meg a pénzügyi eljárás egységsítéséről és az állami ügyvédség szervezéséről szóló törvény, amely ellentétes intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy az állam ellen indított perekben kire kell a keresetet kiterjeszteni. Most új egyszakaszos törvény jelent meg, amely eldönti, hogy a pénzügyi eljárás egységsítéséről szóló törvény alapján megindult perekben nem kell a másik törvényben előírt eljárási szabályokra tekintettel lenni.

— UJABB DÖNTÉS A TÖKEKAMATADÓ TÁRGYBAN. Legutóbbi számunkban megemlékeztünk a központi pénzügyi bizottság határozatáról a külföldi cégek által fizetendő tőkekamatadó tárgyában. A pénzügyi bizottság, amelynek határozatai kötelezőek — legújabb ülésén ismét foglalkozott a kérdés részleteivel és ezúttal azt döntötték el, hogy a külföldi cégek által nyújtott áruhitel után jár-e a tőkekamatadó? A bizottság e részben úgy határozott, hogy megfelelően az egyenes adótörvény 23. 24. szakaszában foglaltaknak áruhitel csak akkor esik tőkekamatadó alá, ha 9 hónapot meghaladó időn túl áll fenn. Itt ismét egy gyakorlati kérdés merült fel, vagyis az, hogy a 9 hónapos időtartam a hitel nyújtásától számítódik-e, vagy, ha a megterhelés átvitelezetik, újabb kezdődik-e az időtartam számítása. A központi bányabizottság álláspontja az volt, hogy a 9 hónapos mentességgel a törvényhozó a kereskedelmet és ipart gyámoltani akarta, tehát egyenlőségvitelezés esetén a mentességi időtartam számítása újra kezdődik. Egyben kimondta a bizottság, hogy a pénzügyi közegek jogosultak kutatni, hogy a hitelezéssel járó költségviselésbe nincsen-e burkolt kamat jutva, amikor is ezután számítják a tőkekamatadót. Végül a bizottság úgy határozott, hogy kényszerregegyezésbe került belföldi cégek hitelezett áru esetében a külföldi hitelező nem tartozik tőkekamatadót fizetni a kényszerregegyezés teljes tartalma alatt.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

SPORT

Az angol bajnokság sereghajtóinak ragyogó győzelmei

Az élvonalosoknak, a Derby Countynak és Evertonnak jó napjuk volt: idegenben is győzni tudtak (!) és ezzel még jobban elhúztak a mezőnytől. De nem panaszkodhatnak szuttal a sereghajtók sem. Az utolsó helyezett Manchester United sem kisebb nagyságot gyűrt maga alá, mint az Arsenált; az utolsóelőtti Birmingham a Brentfordot intézte el fölényesen, a huszadik hely birtokosa, a Chelsea pedig meglepő fölényrel bánt el a Huddersfield Town csapatával. Az alsó régiókban nagy a tömörülés.

A mai forduló eredményei:

Birmingham—Brentford 5:1.

Bolton Wanderers—Aston Vila 1:2.

Charlton Athletic—Wolverhampton Wanderers 4:0.

Chelsea—Huddersfield Town 3:0.

Leeds United—Sunderland 3:3.

Leicester City—Derby County 2:3.

Liverpool—Grimsby Town 2:2.

Manchester United—Arsenal 1:0.

Middlesbrough—Blackpool 9:2.

Preston North End—Evertton 0:1.

Stoke City—Portsmouth 1:1.

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium
Agfa", „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timişoara I.
Strada Solderer 11.

Magyar válogatott csapatok külföldi győzelmei

Budapest—Hamburg 2:0 (1:0).

Huszezer néző előtt, a berlini Petters játékvezetése mellett a budapesti válogatott csapat megérdemelten győzött Hamburg válogatottja felett. A mérkőzésre, amely nagy szálben folyt le, a budapesti csapat a következő állításban állt fel:

Sziklai — Korányi, Bíró — Szalay, Sárosi III., Dudás — Bognár, Cseh, Sárosi I., Zsengellér, Titkos.

A szünet után így állt fel a magyar csatársor: Titkos, Turay, Sárosi I., Zsengellér, Gyestvay.

Az első féldő egyetlen gólját a 10 percben Zsengellér szerezte. A második féldőben a belső hármas szép összjátéka után ismét Zsengellér volt eredményes.

Magyar B. válogatott—Gladbach válogatott 3:0 (1:0). Bauwens dr. vezette a mérkőzést, amelynek 6-ik percében Pálya, a második féldő 22-ik percében Kiszely, a 32-ik percben pedig Koláth lötték a gólokat.

Magyar II. liga eredményei: Szentlőrinc—DVFC 1:1 (1:0). Salgótarjáni BTC—Váci SE 3:0 (0:0). FTC—Mezőtúr 4:0 (1:0). Lampart—UTE 2:1 (1:0). Alba Regina—Tokod 3:2 (1:2).

Sporthekek mindenfelől

Mihai nagyvadját választották a Sportul Studentescé diszelnökévé. A Sportul Studentescé vezetősége szombat este Stoicescu egyetemi rektor elnökle a nagyfontosságú ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az egyesület diszelnöki tisztséget Ofensége Mihai nagyvadjának ajánlják fel.

Egy tucat gólt rugott az AMEFA a Transilvániának. Az AMEFA kombinált csapata edzőmérkőzés keretében ütközött meg a Transilvania együttesével, amelyet nagyszerű játékkal 12:3 arányban győzött le. A gólokon Batrin, Kovács, Tóth, Szurdi, illetve Mocuta, Karagyéna és Pataky (öngól) osztozkodtak. Bíró Reinhardt I. Slivac egymaga öt gólt lőtt.

Barátságos mérkőzések a fővárosban. Bucurestiben két barátságos mérkőzést játszottak a csapatok, amelyeknek keretében a Juventus 8:1 és a Sportul Studentescé 1:0 arányban győzelmeskedett a Macabi, illetve az Unirea Tricolor együttese felett. A Juventus góljait Praszler (3), Zainescu (2) és Oana (3) szereztek, míg a Macabi részéről Kreuz volt eredményes.

HOLNAP

Rúgja meg még ma
sorsjegyet

ÉS RÉSZT VESZ A 168.638 NYEREMÉNY
SZÉTOSSZTÁSÁBAN, AMELYEK ÖSSZÉRTÉKE

340.584.000 lei.

Ujabb részletek a BKE és a bécsi WEV jégkorong mérkőzésről

Szombat este, enyhé kellemes időben, 500 főnyi közönség előtt mérkőzött a BKE csapata a bécsi WEV korongozóival. A két nagyjátékerejük együttes hatalmas iramú, gyors és változatos mérkőzést vívott, amelyből a valamivel keményebben és nagyobb szerencsével játszó pesiek kerültek ki győztesen. A mérkőzés úgy indult, hogy a bécsiek győznek: az első harmad elején sokkal okosabban és nyugodtabban passzolták a korongot ide-oda, míg a BKE csatárok meglehetősen terv nélkül, inkább egyéni akciókkal kísérletezve játszottak. Azonban szerencsére a háttérnek hátravont Jeney és Csák a kapuban remekül működtek és bravurosán hártó ták el a sorozatos bécsi támadásokat. Ennek láttán a pesti csatárok is egyre jobban belemelegedtek és veszélyesebbnél-veszélyesebb támadásokat zúdítottak a bécsi kapura, amelyet azonban Eördögh kiválóan védett, úgy, hogy összesen csak egy gól: tudtak lútni: az első harmad 12-ik percében dr. Margó bal-szélről küldött hatalmas lövése a kapusról a hálóba pattant.

A második és harmadik harmad gól nélkül, de

igen heves iramban tel el és a gyors, kemény játékokban bizony sok fault is kicsuszott. Sőt egy súlyos sérülés is akadt: a bécsi Hoffbauer egy összecsapásnál hatalmas ütést kapott az orrára, amely az orvosi megállapítás szerint eltörött.

Az utolsó percekben a közönség hatalmas buzdítására a BKE óriási ostromba fogott, valósággal pergőtűz alatt tartva a bécsi kaput, de Eördögh kapus és a szerencse megmentették a WEV-t a további góloktól.

A magyar csapatban Csák és Jeney remekeltek, a csatársor is sok szép támadást vezetett, de Jeney hátravonása láthatólag a gólképesség rovására ment. Miklósit — a magyar gólsákot a bécsi védők nagyon fogták. A WEV-ből Eördögh kapuson kívül Dammer és Kirchberg tűnt ki.

A mérkőzés szünetében Saari Marika, Popp Márta, Botond Györgyi és Krisztof Károly (BKE), valamint Bauer—Kröpf, Jurcsák és Müller kisasszonyok (WEV) igen szép és nagyszerű műkorcsolyázó bemutatókat tartottak.

Döntetlen a Staruinta és a CAO találkozó. Téli Kupa keretében ütközött meg a két régi rivális. A mérkőzés döntetlenül 3:3 arányban végződött. A gólokat Góznér és Balc, illetve Haláthy és Spielmann szereztek.

Universitatea—Gazdasági Akadémia 6:3. Az egyetemisták együttese biztosan győzte le a gazdasági akadémia alkalmi csapatát. A Victoria csapata pedig Kolozsvár kombináltját győzte le 9:4 arányban.

KÖNYVEK

* **ALEXANDER BERNÁT:** *Nagy emberek. Tanulmányok.* Michelangelo, Shakespeare, Rousseau, Taine, Katona, Eötvös József, Petőfi, Madách, Jókai, Mikszáth, Kármán M., Kiss József, Rákosi Jenő. „Tanulmányok” sorozatban a „Filozófia” és a „Művészet” után harmadiknak szánta Alexander B. e kötetét. Szándéka megvalósításában időelőtti halála akadályozta meg. Halálának tizedik évfordulója alkalmából azok, akik közelálltak hozzá, e ma is frissen ható dolgozatok közrebocsátásával vélték emlékének méltóképpen áldozni. Alexander Bernát: Nagy emberek című kötete 250 lap fűzve 125 lei, kötve 165 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageán Cluj.

* **ELMER RICE:** *Newyork regénye.* Elmer Rice az új amerikai irodalomnak egyik legjellegzetesebb képviselője. Drámáit az egész világon játszzák, most megjelent regényének pedig szintén hatalmas sikere van. A Newyork regénye óriási kereszetszerte a világ legnagyobb városa éltének. Bankárok, életművészek, üzletemberek, intellektuális munkások és diákok raja, a világ minden nemzetsége ott kavargó a modern bábéi forgatagában. A dolgok középpontjában a Coleman fiúvérék állanak, a bankember, a botrányhős és a forradalmár. Körülöttük pedig a hatalmas embervadász, az osztályharc, gyermekek küzdelme a szülőik ellen. Az író rendkívüli ügyességgel bonyolítja a gazdag anyagot ebben a lázas atmoszférájú, hatalmas méretű regényben. Elmer Rice: Newyork regénye című műve az Athenaeum Nagyregény sorozatában jelent meg. A hatalmas kötet vászonkötésben 238 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageán Cluj.

Rádió

KEDD, DECEMBER 13.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hang-
lemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport.
13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A
hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18:
Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Costică Tandin
zenekara. 19: Kamarazene. 19.50: Művészeti
krónika. 20.05: Hanglemezek. 20.55: Dr. Marius
Nasta előadása. 21.15: Énekhangverseny. 22.10:
Hírek, sport. 22.25: A hangverseny folytatása.
23.15: Hírek. 23.20: Hanglemezek. 23.45: Hírek
külföldről francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána:
Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Színes
történetek a régi világból. Felolvasás. 11.45:
Leányok táncruhái. Felolvasás. 1.10: Kerpely
Jenő gondolkázik. 1.45: Hírek. 2: Hanglemezek.
2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4:
Élelmiszerárak. 5.10: Asszonyok tanácsadója.
5.45: Hírek. 6: Egy rádiómérnök Felvidéki em-
lékei. 6.15 Éneklő ifjúság. 6.45: Medvevadászat.
Felolvasás. 7.10: Szécsi Magda hegedül. 7.40:
Luca nap. Előadás. 8: Hírek. 8.20: Pertis Pali és
cigányzenekara. 9.30: „Karácsonyi virág”. Zenés
legenda. 10.10: Marie Thérèse Holley énekel.
10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Szalonzenekar.
11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Ke-
resztury Dező németnyelvű előadása. 12: Hírek
angol és francia nyelven. 12.10: Bach-hangver-
seny lemezekről. 1.05: Hírek.

SZERDA, DECEMBER 14.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reg-
geli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hang-
lemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport.
13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A
hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18:
Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Costică Tandin
zenekara. 19: Kamarazene. 19.50: Művészeti
krónika. 20.05: Hanglemezek. 20.55: Dr. Marius
Nasta előadása. 21.15: Énekhangverseny. 22.10:
Hírek, sport. 22.25: A hangverseny folytatása.
23.15: Hírek. 23.20: Hanglemezek. 23.45: Hírek
külföldről francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána:
Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Történet
az állatvilágból. Felolvasás. 11.45: A Felvidéki
a madagaskári királyság. Felolvasás. 1.10:
Rác József és cigányzenekara. 1.30: Hírek.
2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Beszkár-
tzenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15:
Diákléletről. 5.45: Hírek. 6: A Magyar Cserkész-
szövetség műsoros délutánja a Studióban. 7: Per-
tis Jenő és cigányzenekara. 7.40: A film diadal-
utja. Előadás. 8: Hírek. 8.20: Hanglemezek. 9.10:
Budapesti Hangverseny Zenekar. 9.40: Hírek
11.10: Időjárásjelentés. Majd: Hanglemezek.
11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szal-
onzenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven.
1.05: Hírek.

Budapest II. 7.45: Pertis Jenő és cigányzenekara.
8.20: Olasz nyelvoktatás. 8.50: Lux József énekel.
9.20: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.25: Hangleme-
zek. 10.50: Időjárásjelentés.

Bécs. 21.15: Hangképek Ausztriáról. 22: Zenekari
hangverseny. 23.30: Könyvi zene.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 22: Népdalok. 22.30: Nép-
zene. 23.15: Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 13-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyönyvegy hirdetések szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovában szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkiseb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetéseket dija előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata L. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piata Külti. — Nőgrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Tele. fon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Gálgoczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telef. 7—13.

Allást keres

Házmasternek megbízható házaspár állást keres, a férfi géplakatos. Cím a kiadóban. 2778

Irodai-összesség kezdő, szerény fizetéssel állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jellegére a kiadóba leadandók. 3020

Villanymotorok javítását és karbantartását vállalom. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3019

Alkalmazás

Bejáró takarítónőt reggel fél 8-tól vélelőtt 11-ig és perfekt mosónőt keresünk. IV. Str. Miercea Voda 1. 2809

Bejárónőt egész napra felveszek. I. Bulev. Reg. Ferdinand 1/b I. emelet 1 ajtó. 2811

Lakás

Kiadó bútorozott szoba előszoba, fűrdőszoba, beépített W. C. és mosdóval december 15-re. I. Str. Gheorghe Lazar 3. 2799

2 darab modern 3 szobás lakás azonnal kiadó. Timisoara IV. Piata Dragalina 15 szám. 2806

Butor, porcellán és üvegáru

L. Schmidt és Schuster
cégnél Temesvár I., Lonovici u. 3. sz. (A r. k. püspökség palota bejáratával szemben).

Bútorozott szoba, fűrdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 3529

Kiadó kapualatti bejárattal bíró bútorozott szoba, fűrdőszoba használatlaltal, kívánatra reggeli és ebéd kóstaltal. Cím a kiadóban. 3530

Adás-vétel

Léscsőr matrac 3 darabból álló, megvételre kerestetik. Címeket ármezgjelöléssel a kiadóban kérem leadni. 3025

Veszek egy nagyobb bőröndöt. Cím a kiadóban. 2794

Porszívógép, jókarban lévő jutányosan eladó. Cím a kiadóban. 3645

Tűkőr szép csiszolt, fűrdőszobába való megvételre kerestetik. Címeket ármezgjelöléssel kérem a kiadóba leadni. 3645

Zsiros bőrön (nem túl nagy) zománcozott, megvételre kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3646

Szép konyhaszekrény 1200 leiért eladó. III. Str. Ion Vasii 36. 2310

Ada-Kalehról Rahát (szulidánkenyér)

Legfinomabb rózsá, naránés, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szén kivételű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Jókum lei 86 árban, postán, vagy vasúton promt szállít

Matics Mihály, Orșova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Ha szép akar lenni?

Használjon **KULKA-féle** lilyom-tejkrémet, lilyom-tejszappant és lilyompuvort, három színben. Kapantó kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

Szenzációs ujdonságok karácsonyi és újévi ajándékokban

még nem létezett olcsó árakon

Pollák Károly

papír- és játékküzletében, Temesvár, IV. kerület, Dragalina-tér. Nagy választék babakülönlegességekben

A legnagyobb öröm a gyermekek részére karácsonykor

eny jó könyv!

Előfizetőink és olvasóink a „Déli Hírlap” kiadóhivatalában a következő könyveket vásárolhatják

Önköltési árban:

Z. Tábori Piroška: Felfordult világ	30 lei
Benedek Elek: Öcsike újabb levelei	30 "
Mark Twain: Huckleberg Finn kalandjai	30 "
May Károly: A feketék országában	30 "
Z. Tábori Piroška: Béke sziget	30 "
Benedek Elek: Óriások és törpék	46 "
Verne Gyula: Falu a levegőben	40 "
Pósa Lajos: Mariska meséi	50 "
Cooper: Vadölő	60 "
Barfus: Az elefántok földjén	79 "
A. De Géroiles: A rút Katalin	90 "
Webster: A kismama	119 "
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig	119 "
Faludi Kálmán: Leszek úr!	132 "

és még számos más gyermek- és ifjúsági könyv a legolcsóbb áron Vidéki előfizetőinknek postán küldjük a kívánt könyvet, a portó hozzáadásával, utánvételt!

Déli Hírlap kiadóhivatala
Timisoara I., Piata Brătianu